

Uradni vestnik Gorenjske

OBČINE: JESENICE, KRANJ, RADOVLJICA, ŠKOFJA LOKA IN TRŽIČ

LETO: XIV.

V Kranju, 23. avgusta 1977

Številka 13

VSEBINA

PREDPISI OBČINSKIH SKUPŠČIN

OBČINA KRANJ:

177. Statut občine Kranj (Prečiščeno besedilo)

Uspehi, ki so jih dosegli delavci, napredni kmetje in delovna inteligenca občine Kranj pod vodstvom komunistične partije in drugih naprednih sil pred vojno z odločnim bojem za osnovne socialne pravice med revolucijo za novi družbeni red, za novo pravičnejšo družbeno ureditev in po osvoboditvi za trdno gospodarsko osnovo in nove samoupravne socialistične odnose,

težnja, da se v skladu z novo ustavo Socialistične federativne republike Jugoslavije, Socialistične republike Slovenije in doseženo stopnjo družbenoekonomskih, družbenopolitičnih in samoupravnih odnosov zagotovi v občini kot samoupravni in temeljni družbenopolitični skupnosti

— nadaljnji razvoj in napredek na vseh področjih,

— pravica delovnih ljudi, da uživajo rezultate svojega sedanjega in minulega dela in pridobitve splošnega materialnega in družbenega napredka,

— pravica delovnih ljudi za samoupravljanje in na čim neposrednejše odločanje o vseh družbenih zadevah,

— skladno delovanje občanov, organizacij združenega dela in drugih organizacij in čimvečja družbena solidarnost,

namera, da se zlasti po prizadevanjih in s sodelovanjem Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, sindikatov, Zveze združenj borcev NOV in Zveze mladine Slovenije kot sestavnih delov samoupravnih in družbenopolitičnih odnosov v občini doseže politična in akcijska enotnost vseh socialističnih sil in krepitev socialistične, samoupravne in demokratične zavesti

so omogočili in spodbudili Občinsko skupščino Kranj, da je na podlagi 185. člena ustave Socialistične republike Slovenije na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 5. marca 1974 sprejela, dne 29. junija 1977 pa na sejah zbora združenega dela, zbora kra-

jevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora spremenila in dopolnila prvotni statut tako, da se v prečiščnem besedilu glasi:

STATUT OBČINE KRANJ

I.

Temeljna načela

V občini Kranj temeljijo proizvodni in družbeni odnosi na združenem delu, na družbeni lastnini proizvodnih sredstev in na samoupravnem odnosu na vseh področjih.

Družbene odnose oblikujejo delovni ljudje neposredo in po delegatih v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane v organizacijah združenega dela ter aktivne vojaške in civilne osebe v službi v oboroženih silah SFRJ, v krajevnih skupnostih in v občinski skupščini in njenih organih.

Materialna osnova za zadovoljevanje skupnih potreb v občini je dohodek, ki ga ustvarjajo temeljne organizacije združenega dela na področju proizvodnje, temeljne organizacije združenega dela na področju storitev in delovni ljudje z osebnim delom, vključujoč tudi pogodbene organizacije združenega dela na področju obrti, kmetijstva in storitvenih dejavnosti.

Načela solidarnosti, vzajemnosti in socialističnega humanizma so osnova za zagotavljanje ekonomske in socialne varnosti delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, v drugih organizacijah in samoupravnih skupnostih.

Stopnja razvoja občine v uresničevanju načel solidarnosti, vzajemnosti in socialističnega humanizma se kaže zlasti na področjih:

— družbeni standard delovnih ljudi in občanov,

— gradnje delavskih stanovanj in stanovanjske izgradnje nasploh,

- zagotavljanje enakih pogojev za vzgojo in izobraževanje,
- kulture in telesne kulture,
- delavskega in kmečkega zavarovanja,
- socialnega varstva delovnih ljudi,
- skupnih rezerv delovnih organizacij,
- sredstev, zbranih po samoupravnih odločitvah delovnih ljudi in
- uporabe proračunskih sredstev za splošne potrebe.

Občina Kranj je odprta družbenopolitična skupnost in se vključuje v prizadevanja narodov in narodnosti Jugoslavije za mirno sožitje z vsemi narodi in državami sveta ter tudi sodeluje z drugimi občinami in organizacijami doma in v tujini. Zaradi zagotovitve svobode in neodvisnosti ter socialistične samoupravne ureditve pa tudi pripravlja in organizira splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito na svojem območju.

Družbenopolitične organizacije so v občini oblika svobodnega političnega organiziranja delovnih ljudi na socialističnih temeljih ter sestavni del in aktivni dejavnik socialističnega samoupravnega sistema. Delujejo za razvoj samoupravnih odnosov, uresničevanje svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov, za podružbljanje funkcij oblasti, za uresničevanje načela javnosti in odgovornosti dela oblastnih in družbenih organov, za preprečevanje pojavov razsipništva, neorganiziranosti, neodgovornega odnosa do družbenih vprašanj, do družbenega premoženja in do drugih negativnih družbenih pojavov.

Zveza komunistov, pobudnik in organizator narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije in zaveštni nosilec teženj in interesov delavskega razreda, je po zakonitosti zgodovinskega razvoja postala organizirana vodilna ideja in politična sila delavskega razreda in vseh delovnih ljudi pri graditvi socializma, samoupravnih odnosov in pri uresničevanju solidarnosti delovnih ljudi ter bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Zveza komunistov je s svojim usmerjevalnim idejnim in političnim delom v pogojih socialistične demokracije in družbenega samoupravljanja glavni pobudnik in nosilec politične dejavnosti za varstvo in za nadaljnji

razvoj socialistične revolucije in socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, posebno pa za krepitev socialistične družbene in demokratične zavesti in je za to odgovorna.

Socialistična zveza delovnega ljudstva občine Kranj je na samoupravnem socializmu zasnovana prostovoljna in demokratična zveza vseh delovnih ljudi in občanov in enotna fronta vseh njihovih organiziranih socialističnih sil. Kot najširša družbenopolitična osnova samoupravljanja povezuje vse oblike političnega delovanja in združevanja delovnih ljudi in občanov za uveljavljanje in uresničevanje njihovih interesov, samoupravnih in političnih pravic in dolžnosti.

Delovni ljudje in občani kot posamezniki in združeni ter organizirani v razredne in druge družbenopolitične organizacije, družbene organizacije, društva in druge oblike interesnega povezovanja in združevanja v občini, zagotavljajo s svojo aktivnostjo v teh organizacijah, ob vodilni vlogi zveze komunistov, samoupravni socialistični razvoj občine. V Socialistični zvezi delovnega ljudstva kot njenem sestavnem delu, sprejemajo stališča in sklepe, ki postajajo skupni program in dogovor vseh organiziranih socialističnih sil glede usmerjanja nadaljnega družbenega razvoja.

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva občani:

- obravnavajo skupna družbena vprašanja in dajejo politične pobude na vseh področjih družbenega življenja v občini; usklajujejo mnenja, zavzemajo politična stališča glede reševanja teh vprašanj, usmerjanja družbenega razvoja ter razvoja socialističnih samoupravnih odnosov, uveljavljanja svojih pravic in interesov in zadovoljevanja svojih potreb, uresničevanja enakopravnosti pripadnikov narodov in narodnosti, ki živijo na območju občine;

- uresničujejo sprejeta stališča in zagotavljajo dogovore z neposrednimi akcijami in z vzpodbujanjem družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja ter z usmerjanjem in vplivanjem na sprejemanje stališč v temeljnih samoupravnih skupnostih, v njihovih delegacijah, v samoupravnih

interesnih skupnostih in v drugih samoupravnih organih v vspešni občini in v širših družbenopolitičnih skupnostih;

— oblikujejo in uveljavljajo kadrovske politike, oblikujejo programske usmeritve in družbena merila za volitve delegacij v temeljnih samoupravnih skupnostih in organizacijah ter za volitve delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti; zagotavljajo demokratično predlaganje in določanje kandidatov za samoupravne, javne in druge družbene funkcije v občini in širših družbenopolitičnih skupnostih; obravnavajo delo delegatov in skrbe za uresničevanje njihove odgovornosti za funkcioniranje delegatskega sistema, zlasti pa za uresničevanje delegatskih odnosov;

— obravnavajo delo samoupravnih organov, občinske skupščine in skupščin širših družbenopolitičnih skupnosti in organov oblasti ter delo vseh nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, izvajajo družbeno nadzorstvo in presojo njihovo delo;

— ustvarjajo pogoje za vsestransko in objektivno obveščenost ter oblikujejo in uresničujejo pravila socialističnega obnašanja vseh dejavnikov obveščanja ter njihove družbene odgovornosti;

— negujejo in razvijajo humane medsebojne odnose in socialistično solidarnost, razvijajo socialistično demokratično zavest in oblikujejo norme socialističnega načina življenja, se borijo za odpravljanje pojavov, ki ovirajo razvoj socialističnih samoupravnih družbenih odnosov v občini ali jim kako drugače škodujejo.

Občina zagotavlja potrebne materialne in druge možnosti za uresničevanje z ustavo, zakoni in tem statutom določene dejavnosti Socialistične zveze delovnega ljudstva v občini.

Z delovanjem v sindikatih in v Zvezi sindikatov si delavci v občini organizirano prizadevajo za svojo odločilno vlogo v samoupravnem odločanju o razmerah, sredstvih in sadovih svojega dela. Za ta namen se bore zlasti: za uresničevanje z ustavo določenega položaja delavcev in socialističnih samoupravnih odnosov ter za odločujočo vlogo delavcev v upravljanju družbene reprodukcije; za uresničevanje interesov in samoupravnih ter drugih pravic delavcev na vseh področjih dela in življenja; za zagotavljanje enakopravnosti delavcev v združevanju dela in sredstev, ustvarjanju in delitvi dohodka po skupnih merilih za delitev

skladno z delovnimi rezultati; za samoupravno povezovanje različnih področij družbenega dela; za razvijanje produktivnih sil in za dvig produktivnosti dela; za samoupravno usklajevanje posameznih skupnih in splošnih družbenih interesov; za dvig kulturne in izobrazbene ravni delavcev in za njihovo usposabljanje za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij; za demokratično predlaganje in določanje kandidatov za delegate v organe upravljanja v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih in kandidatov za delegacije v te organizacije in skupnosti ter delegate v skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti; za najširšo udeležbo delavcev v izvrševanju oblastne funkcije in v upravljanju z drugimi družbenimi zadevami; za učinkovito delovanje samoupravne delavske kontrole; za uresničevanje interesov delavskega razreda v kadrovske politiki; za zagotavljanje socialne varnosti in za dvig življenjskega standarda delavcev, kot tudi za razvijanje in krepitev solidarnosti za dvig razredne zavesti in odgovornosti samoupravljalcev.

Sindikati in Zveza sindikatov v občini dajejo iniciativo za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, neposredno sodelujejo v tem sporazumevanju in dajejo predloge organom upravljanja ter državnim in drugim organom za reševanje vprašanj, ki zadevajo gnotni in družbeni položaj delavcev.

Uresničujoč tako svojo družbeno vlogo in odgovornost so sindikati v občini sestavni del samoupravljanja, njegova politična opora, pa tudi organizirana politična kontrola delavcev, kako se uresničujejo in upoštevajo njihovi interesi.

Občinska skupščina in njeni organi ter drugi samoupravni organi na ravni občine so dolžni obravnavati pobude in predloge sindikatov, ki jih le-ti dajejo preko občinskega sveta Zveze sindikatov in obvestiti predlagatelje o svojem gledišču.

Organizacije združenega dela in druge delovne ter samoupravne skupnosti uredijo v svojih statutih in drugih splošnih aktih dolžnosti samoupravnih, izvršilnih in drugih organov v razmerju do sindikata, da bi tudi tako omogočali

njegovo nemoteno delovanje pri uresničevanju njegove funkcije, ki je opredeljena z ustavo, zakoni in tem statutom.

Zveza združenj borcev NOV kot prostovoljna organizacija udeležencev NOV – borcev in vojaških vojnih invalidov si prizadeva v duhu programa zveze komunistov in socialistične zveze delovnih ljudi za ohranitev in razvijanje pridobitev narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije ter za prenašanje njihovih tradicij na mlade generacije, za napredek socialističnih družbenih odnosov in samoupravljanja, za krepitev načela enakopravnosti, bratstva in enotnosti, za obrambo naše svobode, nedotakljivosti in suverenosti.

Zveza mladine v občini združuje na prostovoljni podlagi mladino ter jo v duhu programa Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva s svojim delovanjem usmerja in aktivno vključuje v družbeno politično življenje občine.

Zveza rezervnih vojaških starešin ima pomembno vlogo pri krepitvi ljudske obrambe ter sodeluje in pomaga občinski skupščini in njenim organom v obrambnih pripravah.

Druge družbene organizacije in društva združujejo občane glede na družbene in njihove interese ter delujejo po svojih statutih in na osnovi programa Socialistične zveze.

II.

Občina Kranj

1. člen

Občina je samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, ki temelji na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

V občini delovni ljudje in občani uresničujejo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoje interese, zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo funkcije oblasti in upravljajo druge družbene zadeve.

O uresničevanju svojih skupnih interesov v občini odločajo delovni ljudje, organizirani v temeljne in druge organizacije združenega dela, v krajevne, interesne in druge temeljne samo-

upravne organizacije in skupnosti in v druge oblike samoupravnega združevanja, v družbenopolitične organizacije, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter v delegacijah in po delegatih v občinski skupščini ter v drugih organih samoupravljanja.

2. člen

Za občino Kranj so značilni:

– ustvarjeni pogoji za razvoj višje stopnje industrijske proizvodnje,

– dobri pogoji za razvoj družbenega in zasebnega turizma, trgovine in prometa,

– ugodni pogoji za razvoj kmetijstva v družbenem in zasebnem sektorju,

– ugodni pogoji za razvoj kulturnih in izobraževalnih institucij,

– ugodni pogoji za razvoj telesne kulture in rekreacije.

3. člen

Delovni ljudje in občani v občini opravljajo funkcijo oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese, razen tistih, ki jih v skladu z ustavo uresničujejo v širših družbenopolitičnih skupnostih.

Skupna vprašanja, ki jih urejajo delovni ljudje in občani v občini, so v skladu z ustavo določena s tem statutom.

Delovni ljudje in občani zlasti:

– ustvarjajo in razvijajo materialne in druge pogoje za življenje in delo; spremljajo, usmerjajo in usklajujejo gospodarski in družbeni razvoj; določajo, usklajujejo in uresničujejo svoje skupne interese in solidarno zadovoljujejo svoje materialne, socialne, kulturne, telesnokulturne in druge skupne potrebe; urejajo medsebojne odnose; zagotavljajo in organizirajo opravljanje zadev skupnega pomena za delovne ljudi in občane ter splošnega družbenega pomena in v ta namen ustanavljajo skupne organe družbenega samoupravljanja ter organe oblasti; zagotavljajo neposredno izvrševanje zakonov, če to po zakonu ni v pristojnosti širših družbenopolitičnih skupnosti; zagotavljajo uresničevanje in varstvo ustavnih svobod, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov; zagotavljajo uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti; varujejo zakonitost ter

organizirajo in opravljajo družbeno nadzorstvo; zagotavljajo javni red in mir, varstvo ljudi in premoženja, medsebojno poravnavanje sporov ter organizirajo in uresničujejo družbeno samozaščito; urejajo in organizirajo ljudsko obrambo, izvajajo in usklajujejo priprave za splošni ljudski odpor ter urejajo druga vprašanja s teh področij;

– skrbijo za skladen gospodarski in družbeni razvoj celotnega območja občine, pri čemer posvečajo posebno pozornost hribovitim in obmejnim predelom;

– skrbijo za urejanje naselij in drugega prostora; skrbijo za varstvo človekovega okolja; skrbijo za urejanje in smotno izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi;

– z ustanavljanjem in organiziranjem komunalnih organizacij in služb in z gradnjo komunalnih naprav zagotavljajo zadovoljevanje življenjskih potreb delovnih ljudi in občanov na teh področjih;

– zagotavljajo in skrbijo za varstvo matere, otroka in družine, za varstvo občanov, ki niso zmožni skrbeti zase, skrbijo za varstvo vojaških, delovnih in drugih invalidov, borcev in žrtev fašističnega nasilja; skrbijo za zdravstveno varstvo ter socialno varnost delovnih ljudi;

– načrtujejo in po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo razvoj stanovanjske graditve, sprejemanje odločitve o urbanistični dokumentaciji, zagotavljajo smotno izkoriščanje stavbnega zemljišča in povezujejo vse dejavnike, ki sodelujejo pri graditvi stanovanj; posvečajo posebno skrb stanovanjskim problemom občanov in družin, ki so po ustavi in zakonu deležne posebne družbene pomoči;

– razvijajo varstvo, vzgojo in izobraževanje mladine in izobraževanja odraslih, skrbijo za ustanavljanje, delovanje in razvoj kulturno-prosvetnih organizacij in društev, skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter spominskih obeležij in za ohranitev ostalega ljudskega blaga (narodni običaji, ljudska pesem, folklor itd.);

– oblikujejo kadrovsko politiko in zagotavljajo njeno uresničevanje; usklajujejo politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine;

– uresničujejo sodelovanje z drugimi občinami in družbenopolitičnimi

skupnostmi;

– sodelujejo z ustreznimi tujimi in mednarodnimi organi in organizacijami ter lokalnimi skupnostmi tujih držav v okviru sprejetih zunanjih politike Socialistične federativne republike Jugoslavije in mednarodnih pogodb.

4. člen

Delovanje občinske skupščine in njenih organov ter vseh organizacij in skupnosti v občini je javno. Skupščina, organizacije in skupnosti morajo občane obveščati o svojem delu.

5. člen

Občina Kranj je pravna oseba.

V premoženjsko pravnih zadevah jo zastopa Javno pravobranilstvo.

Sedež občine je v Kranju.

Zakon Socialistične republike Slovenije določa območje občine Kranj. Na predlog in po razpravi delovnih ljudi in občanov določenega območja se v skladu z zakonom določijo pogoji in postopek za spremembo meje ali združitve z drugo občino.

6. člen

Občina Kranj ima svoj grb. Določbe o grbu vsebuje odlok občinske skupščine.

Praznik občine Kranj je 1. avgust kot obletnica ustanovitve I. in II. kranjske čete in prve oborožene akcije proti okupatorju v letu 1941 na Mali Poljani.

Krajevne skupnosti v občini lahko za svoje območje ali tudi za posamezno naselje določijo v svojih statutih krajevne praznike.

7. člen

Občani občine Kranj so tisti državljani Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki imajo na njenem območju stalno prebivališče.

8. člen

Občina Kranj lahko zaslužnim občanom ter drugim osebam in organizacijam podeljuje priznanja.

Priznanja občine Kranj so:

1. podelitev domicila v občini Kranj,

2. imenovanje za častnega občana občine Kranj,

3. nagrade občine Kranj

4. podelitev listine o priznanju,

5. plaketa občine Kranj,
6. Prešernova plaketa občine Kranj,
7. vpis v knjigo častnih gostov občine Kranj,
8. sprejetje pokroviteljstva prirediteljeve.

Pogoje in pristojnosti za podeljevanje priznanj, njihovo obliko, določbe o pravicah in evidenci oseb, ki so priznanja prejele ter druge določbe vsebuje odlok občinske skupščine.

III.

Družbenoekonomska ureditev

1. Položaj človeka v združenem delu in družbena lastnina

9. člen

V občini Kranj temelji socialistična družbenoekonomska ureditev na svobodnem združenem delu delavcev s proizvodjalnimi sredstvi, ki so družbena lastnina, ter na samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v družbeni reprodukciji v celoti.

10. člen

Podlaga za materialni in družbeni položaj delovnega človeka v občini Kranj je njena gospodarska razvitost in ustvarjeni dohodek na zaposlenega, ki pogojuje tudi stopnjo njegovih posebnih pravic in odgovornosti.

11. člen

Nihče si ne more niti posredno niti neposredno pridobivati materialnih in drugih koristi z izkoriščanjem tujega dela.

12. člen

Nihče ne sme na nikakršen način onemogočiti in omejevati delavca, da ne bi enakopravno z drugimi delavci odločal o svojem delu ter o pogojih in rezultatih dela.

13. člen

V občini so družbena lastnina: proizvodjalna sredstva in druga sredstva združenega dela, naravna bogastva, proizvodi združenega dela in z združenim delom doseženi dohodek, sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih

družbenih potreb in dobrine v splošni rabi.

14. člen

Družbeno ekonomski položaj delovnega človeka v občini je zagotovljen z ustavo, zakoni in tem statutom, posebej pa še:

- s pravico dela z družbenimi sredstvi, ki jo pridobi delavec s tem, da se vključi v združeno delo v organizaciji združenega dela in na ta način zadovoljuje svoje osebne in družbene potrebe;

- da odloča o delu in poslovanju organizacije združenega dela ter o zadevah in sredstvih celotne družbene reprodukcije;

- da ureja medsebojna razmerja pri delu, odloča o dohodku, ki ga doseže v različnih oblikah združevanja dela in sredstev in si pridobiva osebni dohodek;

- s pridobivanjem dohodka v organizacijah združenega dela tistih dejavnosti, v katerih delovanje tržnih zakonitosti ne more biti podlaga za vrednotenje rezultatov dela, s svobodno menjavo svojega dela z delom delovnih ljudi, katerih potrebe na omenjenem področju zadovoljujejo;

- z njegovim položajem v temeljni organizaciji združenega dela in drugih oblikah združevanja dela in v samoupravnih interesnih skupnostih, ki mu zagotavlja ekonomsko stabilnost in socialno varnost med delom in po izteku delovne dobe.

Ko delavci v združenem delu uresničujejo pravico dela z družbenimi sredstvi, so vzajemno odgovorni, da v svojem skupnem in splošnem družbenem interesu ta sredstva družbeno in ekonomsko smotno uporabljajo in jih kot materialno osnovo svojega in celotnega družbenega dela nenehno objavljajo, povečujejo in izboljšujejo ter svoje delovne obveznosti vestno izpolnjujejo.

15. člen

Kadar gre za pojave na področju dohodka, osebnih dohodkov in za pojave na področju dela sredstev družbene reprodukcije, katerih obstoj bi bistveno ogrozil ekonomski položaj delavca v družbeni reprodukciji, se njegov položaj zavaruje celo z zakonom:

- da se določi iz dela dohodka, ki je rezultat dela v izredno ugodnih naravnih razmerah, ali je rezultat izjemnih ugodnosti na trgu ali drugih izjemnih ugodnosti za pridobivanje dohodka, kolikšen del tega dohodka se uporablja za

razvoj organizacije združenega dela, v kateri je bil dosežen in kolikšen del za razvoj materialne podlage združevanja dela v celoti;

— če bi bila z razporejanjem dohodka oziroma delitvijo sredstev za osebne dohodke rušena razmerja, ki ustrezajo načelu delitve po delu, ali bi nastajale motnje v družbeni reprodukciji;

— da se določijo ukrepi, s katerimi se zagotavlja enakopravnost delavcev v skladu z načeli delitve po delu oziroma normalna družbena reprodukcija;

— da se določi višina zajamčenega osebnega dohodka in obseg drugih zajamčenih pravic, kar pomeni, da je delavcu zagotovljena njegova materialna in socialna varnost ter način njihovega uresničevanja, odvisno od splošne stopnje produktivnosti celotnega združenega dela in od splošnih razmer okolja, v katerem delavec dela in živi;

— da se v temeljnih organizacijah združenega dela delavcem začasno omeji razpolaganje z delom sredstev družbene reprodukcije, če je to neobhodno potrebno zaradi preprečevanja ali odprave večjih motenj na trgu, zaradi bistvenega odstopanja od temeljnih ciljev sprejete gospodarske politike ali če to terjajo interesi ljudske obrambe;

— da se lahko določi obvezno združevanje dela sredstev družbene reprodukcije, od katerih je odvisno uresničevanje osnovnih ciljev družbenega razvoja, določenih v družbenem planu Socialistične republike Slovenije.

16. člen

Obveznosti plačevanja davkov in drugih davščin družbenopolitičnim skupnostim se določajo po tem, koliko zmore gospodarstvo v skladu z doseženo stopnjo produktivnosti celotnega družbenega dela ter s potrebami materialnega in družbenega razvoja, ki ustrezajo možnostim gospodarstva in dolgoročnim interesom družbe za razvoj proizvodnih sil, zagotoviti zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev ter potreb razširjene reprodukcije.

17. člen

Proti organizaciji združenega dela in skupnosti ali drugemu združenju teh organizacij, v katerih nastanejo bistvene motnje pri uresničevanju samoupravnih pravic delavcev ali ki ne izpolnjujejo svojih z zakonom določ-

enih obveznosti ali pa hujé oškodujejo družbene interese, se lahko pod pogoji in po postopku, ki jih določa zakon uporabijo z zakonom določeni začasni ukrepi. Kadar je neogibno, da bi se odpravili taki pojavi, se lahko s temi ukrepi začasno omeji uresničevanje pomembnih samoupravnih pravic delavcev oziroma pravic organizacije ali združenja in njenih organov.

18. člen

Z odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu, se lahko določijo dejavnosti posebnega družbenega pomena in splošni pogoji ter način za opravljanje dela teh dejavnosti.

2. Družbeno planiranje

19. člen

Delavski razred in vsi delovni ljudje občine, organizirani v samoupravno združenem delu z družbenim planiranjem zagotavljajo:

— skupno razvojno družbeno-ekonomsko politiko na podlagi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, s katerimi se zagotavlja uresničevanje občinskega razvoja z razvojem drugih skupnosti ter pospešuje in usklajuje razvoj posameznih dejavnosti;

— ekonomsko in družbeno kontrolo nad celoto družbene reprodukcije ter nad pogoji, sredstvi in rezultati na vseh stopnjah in vseh oblikah združenega dela;

— usklajevanje odnosov v razvoju gospodarstva in družbene dejavnosti ter materialnih proporcev v celotni družbeni reprodukciji in njenih posameznih delih, s tem da se obvlada stihijsko delovanje trga, neenakomernosti v razvoju v delovnih pogojih in pridobivanju dohodka;

— najugodnejše pogoje za razvoj proizvodnih sil in produktivnosti dela, za stalno izboljšanje materialnih in drugih življenjskih razmer ter za vsestranski razvoj osebnosti delovnega človeka kot svobodnega družbenega proizvajalca in ustvarjalca.

Pri določanju ciljev in interesov, ki jih uresničujejo z družbenim planiranjem, se delavci opirajo na znanstveno spoznanje in na njih temelječo oceno razvojnih možnosti.

20. člen

Skupni interesi in cilji gospodarskega in družbenega razvoja v občini, ki so vsebina družbenega planiranja v občini, so plod dogovorov organizacij združenega dela s samoupravnimi interesnimi skupnostmi in z drugimi samoupravnimi organizacijami, kakor tudi skupaj z njimi ocenjenih možnosti in pogojev za razvoj.

21. člen

Dohodek je osnovna kategorija planiranja, ekonomskih analiz in ocen uresničevanja planov.

Planiranje dohodka obsega zlasti njegovo ustvarjanje, razporejanje za osebno, skupno in splošno porabo, za razširitev materialne osnove združenega dela in za rezerve v okviru samoupravnih in medsebojnih odnosov, pravic in obveznosti.

22. člen

V dohodku, ki ga dosejajo temeljne organizacije združenega dela v materialni proizvodnji, so izraženi rezultati celotnega družbenega dela, zato se z delitvijo tako doseženega dohodka vrednosti in zagotavlja materialno osnovo za delo delovnih ljudi v drugih gospodarskih in družbenih dejavnostih, blagovnem in denarnem prometu, znanosti, izobraževanju, kulturi, zdravstvenem in socialnem varstvu in drugod v skladu s cilji in interesi delovnih ljudi.

23. člen

Plan občine in plani samoupravnih interesnih skupnosti morajo biti v skladu z dohodkom, ki so ga planirale temeljne organizacije združenega dela v materialni proizvodnji.

24. člen

Da bi uresničevali politiko ekonomskega in družbenega razvoja in bi bilo omogočeno stalno soočanje izbranih ciljev z dejanskimi možnostmi in pogoji, da bi bilo zagotovljeno usklajevanje celotne družbene produkcije kot tudi da je vsem nosilcem družbenega planiranja omogočeno splošno planiranje in medsebojno usklajevanje planov, se pri planiranju uporabljata načelo sočasnosti in načelo kontinuiranega planiranja. Srednjeročni plan je temeljni plan ekonomskega in družbenega razvoja občine in se sprejema za obdobje petih let.

Srednjeročni plan temelji na skupni oceni možnosti za uresničevanje splošne orientacije dolgoročnih ciljev in

smeri razvoja, ki jih določa dolgoročni plan.

25. člen

Dolgoročni plan občine se sprejema za dobo desetih let. Z njim se določi splošno orientacijo za razvoj gospodarstva in družbe, dolgoročni cilji in smeri razvoja, spremembe v strukturi gospodarstva in družbenih dejavnosti in razvoj samoupravnih socialističnih produkcijskih odnosov.

26. člen

V skladu z načelom sočasnega in kontinuiranega planiranja morajo vsi nosilci družbenega planiranja v občini v obdobju, v katerem se uresničuje srednjeročni plan, nenehno najmanj pa enkrat na leto analizirati, kako se ta uresničuje, da bi v skladu s cilji in nalogami srednjeročnega plana določili konkretne naloge za prihodnje plansko leto ter sprejeli ustrezne smernice in ukrepe, s katerimi je treba nastopiti v prihodnjem letnem obdobju.

27. člen

Plan samoupravne organizacije oziroma samoupravne skupnosti se sprejme na podlagi enega ali več poprej sklenjenih samoupravnih sporazumov o temeljih plana samoupravne organizacije oz. interesne skupnosti. Plan občine pa na podlagi enega ali več poprej sklenjenih dogovorov o temeljih plana občine. S samoupravnimi sporazumi in dogovori o temeljih plana se določijo glavni interesi in cilji, zaradi katerih se sklepajo.

28. člen

Samoupravni sporazum oziroma dogovor o temeljih plana je obvezen za tiste, ki so ga sklenili.

29. člen

Organi upravljanja organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in pristojni organi občine morajo pravočasno organizirati in usmeriti pripravljanje samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih plana ter dajati nosilcem družbenega planiranja ustrezne predloge za orientacijo in usklajevanje, ki temeljijo na znanstvenem in strokovnem raziskovanju pogojev in možnosti za razvoj.

30. člen

Strokovne službe in upravni organi občine so odgovorni za pravilnost in strokovno utemeljenost podatkov in realnost ocen in predlogov.

31. člen

Temeljna organizacija združenega dela samostojno pripravlja in sprejema plan ter pripravlja elemente za samoupravni sporazum in dogovore o temeljih plana delovne organizacije, sestavljene organizacije, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti ter druge samoupravne organizacije in skupnosti ter občine.

O pripravljanju plana samoupravne organizacije in skupnosti sklepa delavski svet organizacije združenega dela oz. njemu ustrezen organ, ki tudi določi smernice za izdelavo plana, elemente za pripravo samoupravnih sporazumov o temeljih plana in organ, ki je odgovoren za pripravljanje plana. Delavci temeljne organizacije združenega dela določijo smernice za plan temeljne organizacije združenega dela in elemente za sklepanje samoupravnih sporazumov in dogovorov za temelje planov z osebnim izrekanjem.

32. člen

Samoupravne sporazume o temeljih plana delovne organizacije, sestavljene organizacije, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije oz. skupnosti sklepajo za temeljno organizacijo združenega dela delavski svet te organizacije oz. organ upravljanja te organizacije oz. skupnosti.

33. člen

Temeljne in druge organizacije združenega dela na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva, socialnega varstva, informacijske dejavnosti ter drugih družbenih dejavnosti ter temeljne organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarske dejavnosti, za katere je v zakonu ali odloku občinske skupščine določeno, da opravljajo dejavnosti posebnega družbenega interesa, sklepajo samoupravne sporazume in sprejemajo plan pod pogoji in na način, s katerim se zagotavlja uresničevanje posebnega družbenega interesa.

34. člen

Organizacije združenega dela na področju infrastrukture, ki tvorijo tehnološko enotni sistem in so združene v skupnosti (elektrogospodarstvo, promet itd.) sklepajo samoupravne sporazume o temeljih skupnega plana skupnosti in na tej osnovi sprejemajo sku-

pen plan, če pa niso združene v skupnost, pa morajo sklepati samoupravne sporazume oz. družbene dogovore, s katerimi urejajo medsebojne obveznosti glede usklajevanja planov.

Organizacije združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev, izvozom in uvozom ter proizvodne in druge organizacije združenega dela, s katerimi poslujejo in vzpostavljajo razmerja na načelih sodelovanja in samoupravnega združevanja, ali na podlagi zakona obvezno združujejo delo in sredstva s proizvodnimi in drugimi organizacijami združenega dela, sklepajo samoupravne sporazume o temeljih skupnega plana in sprejmejo skupni plan, oziroma če niso obvezni sprejeti skupnega plana, sklenejo samoupravni sporazum, s katerim urejajo medsebojne obveznosti o usklajevanju svojih planov.

Enako velja za organizacije združenega dela, ki so medsebojno neposredno povezane v procesu trajnejše delovne kooperacije oziroma družbene reprodukcije.

Samoupravne sporazume o temeljih plana samoupravne interesne skupnosti sklepajo samoupravne organizacije in skupnosti, ki so ustanovile samoupravno interesno skupnost in vse organizacije združenega dela in delovna skupnost, ki združujejo delo in sredstva, da bi uresničevale skupne potrebe in interese.

Pri sklepanju samoupravnih sporazumov o temeljih plana sodelujejo tudi pristojni organi občine, če je z zakonom ali odlokom občinske skupščine določeno, da so posebnega družbenega pomena.

Samoupravni sporazumi o temeljih plana samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti se sprejemajo na način, ki je določen v statutu skupnosti.

35. člen

Plan občine sprejme skupščina občine na podlagi poprej sklenjenih samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih plana.

Za pripravo plana občine skrbi izvršni svet občinske skupščine, ki je odgovoren tudi za izdelavo delovnega programa za pripravo plana in pravočasno predložitev predloga v razpravo.

36. člen

Organi samoupravne organizacije oziroma skupnosti in občina izvajajo

dogovarjanje o temeljih plana, izvršni svet občinske skupščine pa obvešča skupščino občine o poteku dogovarjanja.

Dogovore o temeljih družbenega plana občine sklenejo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti in pristojni organ skupščine občine.

37. člen

Osnutek in predlog plana občine pripravlja izvršni svet na podlagi dogovora o temeljih plana občine in ga predloži skupščini občine.

V osnutku oz. predlogu plana občine morajo biti navedene obveznosti, ki izvirajo za organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

Izvršni svet skupščine občine mora, ko predloži osnutek oz. predlog družbenega plana občine, obvestiti skupščino občine o tistih skupnih interesih in ciljnih plana, za katere do predložitve osnutka oz. predloga z določenimi organizacijami združenega dela oz. družbenopolitičnimi skupnostmi ni bilo mogoče doseči dogovor.

38. člen

Plan občine temelji na samoupravnih sporazumih o temeljih planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter njihovih planih in na dogovorih o temeljih družbenega plana občine kot tudi na skupno ocenjenih možnostih in pogojih za razvoj v občini.

39. člen

Izvršni svet mora skupščino občine obveščati v rokih, ki jih določa skupščina, o uresničevanju plana ter o tem, kaj je ukrenil v okviru svojih pravic in dolžnosti oziroma predlagati, da skupščina sama ukrepa.

40. člen

Organi upravljanja in drugi organi samoupravnih organizacij ter pristojni organi občine so v okviru svojih pravic in dolžnosti odgovorni za uresničevanje planov samoupravnih organizacij in skupnosti in plana občine.

Ti organi morajo redno spremljati, analizirati in ocenjevati uresničevanje planov ter izpolnjevanje obveznosti iz samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih teh planov.

Organi občine morajo pravočasno z ukrepi ekonomske politike ter uprav-

nimi in organizacijskimi ukrepi poskrbeti za pogoje za uresničevanje plana občine.

Če se z analizo vzrokov ugotovi, da plana ne bo mogoče uresničiti, predlaga izvršni svet skupščine občine spremembe in dopolnitve.

41. člen

Zainteresirane organizacije združenega dela, finančne organizacije in druge organizacije in skupnosti lahko skupaj z organi občine ustanovijo skupna koordinacijska telesa za usklajevanje svoje aktivnosti pri izpolnjevanju obveznosti in nalog določenih v planih.

3. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje

42. člen

Z družbenimi dogovori se zagotavlja in usklajuje samoupravno urejanje družbeno ekonomskih in drugih odnosov, ki so širšega skupnega pomena za udeležence dogovora ali splošnega družbenega pomena.

Družbene dogovore sklenejo organi občinske skupščine in zainteresirane organizacije združenega dela, zbornice in druga splošna združenja, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, sindikati in druge družbenopolitične organizacije in družbene organizacije.

43. člen

Družbeni dogovor sklenejo v imenu udeležencev njihovi pooblašteni organi.

Če se z družbenim dogovorom zagotavlja in usklajuje samoupravno urejanje odnosov, o katerih se delavci po zakonu o združenem delu osebno izjavljajo, ga sme pooblašteni organ organizacije združenega dela skleniti, če se je pred tem večina delavcev v vsaki temeljni organizaciji v sestavi organizacije združenega dela, ki sklepa družbeni dogovor, izjavila, da se z njim strinja.

44. člen

Družbeni dogovor zavezuje udeležence, ki so ga sklenili ali k njemu pristopili, da ukrenejo, kar je potrebno za njegovo izvajanje. Udeleženec družbenega dogovora je družbeno in politično odgovoren, če se ne ravna po obveznostih iz tega dogovora.

45. člen

S samoupravnimi sporazumi se urejajo in usklajujejo družbenoekonomski

in drugi samoupravni odnosi ter interesi v družbeni reprodukciji in v drugih oblikah uresničevanja družbenoekonomskega položaja delavcev in drugih delovnih ljudi ter njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Samoupravni sporazum sklenejo med seboj delavci v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti organizacije združenega dela, banke in druge finančne organizacije, skupnosti premoženjskega in osebnega zavarovanja, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti, gospodarska zbornica in druga splošna združenja samoupravnih organizacij in skupnosti ter sindikata.

Udeleženci samoupravnega sporazuma so lahko poleg sindikata tudi druge družbenopolitične organizacije kadar se določajo odnosi, ki so pomembni za uresničevanje njihovih ciljev in nalog, določenih v njihovem statutu.

46. člen

Občinska skupščina, njeni organi in organizacije so lahko udeleženci samoupravnega sporazuma, kadar združujejo sredstva, s katerimi razpolagajo po načelu enakopravnosti med seboj ali s temeljnimi organizacijami ali drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi.

47. člen

Udeleženec je lahko tudi delovni človek, ki opravlja kmetijsko, obrtno ali drugo dejavnost, oziroma delovni človek, ki samostojno opravlja poklicno dejavnost, če združuje svoje delo in sredstva z delom delavcev in sredstvi družbene reprodukcije v temeljni organizaciji, oziroma če združuje svoje delo in sredstva v kmetijsko zadrugo ali v kakšno drugo obliko združevanja dela in sredstev.

48. člen

Pobudo za sklenitev samoupravnega sporazuma dajejo delavci oziroma drugi delovni ljudje neposredno ali po svojih samoupravnih organizacijah in skupnostih, kakor tudi po sindikatu, drugi družbenopolitični organizaciji, občinski skupščini ali gospodarski zbornici.

49. člen

Sindikati imajo pravico, dajati predloge za sklenitev samoupravnih sporazumov.

Sindikati sodelujejo pri sklenitvi samoupravnih sporazumov, s katerimi se

ureja delovno razmerje delavcev v združenem delu ali določajo osnove in merila za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev.

Če sindikat ne podpiše sporazuma iz drugega odstavka tega člena ga ima organizacija združenega dela pravico uporabljati, sindikat pa lahko sproži spor pred sodiščem združenega dela, če ni za spor pristojno ustavno sodišče.

50. člen

Sodišče združenega dela izreče za neveljaven samoupravni sporazum oziroma za neveljavne posamezne njegove določbe, če ugotovi, da so z njim kršene samoupravne pravice delavcev, da se ovira normalna družbena reprodukcija, da se z njimi kako drugače onemogoča izvajanje z družbenimi plani in družbenimi dogovori začitane politike ali kršijo moralna načela socialistične samoupravne družbe.

51. člen

Če skupščina občine predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije dolžne izvesti postopek za samoupravno sporazumevanje, lahko da predlog za sklenitev samoupravnega sporazuma vsaka samoupravna organizacija ali skupnost, na katero se ta obveznost nanaša.

Če v predpisanem roku nobena od samoupravnih organizacij ali skupnosti ne da predloga za sklenitev samoupravnega sporazuma, ga lahko da sindikat ali izvršni svet občinske skupščine.

52. člen

Udeleženci samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja so enakopravni.

Samoupravni sporazum in družbeni dogovor se skleneta svobodno in v skladu z izraženo voljo udeležencev.

53. člen

Postopek samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja je javen.

Javnost postopka se zagotovi na način, ki ga v skladu z zakonom določijo udeleženci samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja.

54. člen

S samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom se lahko predvidi arbitražo ali kakšen drug način za

reševanje sporov, ki nastanejo pri izva-
janju sporazuma oziroma dogovora.

Ce samoupravni sporazum ne pred-
videva arbitraže ali kakšnega drugega
načina za reševanje sporov, ki nastane-
jo pri izvajanju sporazuma, rešuje te
spore sodišče združenega dela.

4. Financiranje skupne in splošne porabe v občini

55. člen

Delavci v temeljnih in drugih orga-
nizacijah združenega dela in drugi de-
lovni ljudje v krajevnih in interesnih
skupnostih ter drugih organizacijah in
skupnostih, v društvih ter v občini od-
ločajo o obsegu, vsebini in načinu za-
dovoljevanja svojih skupnih potreb ter
združujejo svoje delo in sredstva za te
namene in z referendumom ter z dru-
gimi oblikami osebnega izjavljanja, z
družbenim dogovarjanjem in s samo-
upravnim sporazumevanjem določajo
način porabe teh sredstev.

56. člen

Za zadovoljevanje splošnih potreb,
ki se financirajo iz proračuna občine
Kranj, plačujejo delavci iz dohodka
temeljne organizacije združenega dela
in iz svojih osebnih dohodkov, občani
pa iz svojih osebnih dohodkov, drugih
dohodkov ter premoženja davke, takse
in druge davščine.

57. člen

V okviru zakonov predpisuje občina
sistem, vire in vrste davkov, taks ter
drugih davščin.

Občina samostojno določa višino
davkov, taks in drugih davščin, ki so v
skladu z zakonom njen dohodek in z
njim samostojno razpolaga. Obseg, viši-
na in namen dohodkov za splošne
družbene potrebe se določi s proraču-
nom občine.

58. člen

Delovni ljudje, občani in temeljne
organizacije združenega dela prispe-
vajo za zadovoljevanje splošnih druž-
benih potreb v občini po načelu, da
sorazmerno prispeva več tisti, ki dosega
večji dohodek.

59. člen

Zaradi izenačevanja pogojev gospo-
darjenja in skladnega razvoja druž-
benih dejavnosti v občini usklajujejo
delovni ljudje v občini in samoupravnih
interesnih skupnostih obveznosti tem-
eljnih organizacij združenega dela,

delovnih ljudi in občanov in v občini
sestavljajo splošno bilanco sredstev, iz
katere so razvidne obveznosti do vseh
oblik splošne in skupne porabe.

60. člen

Prispevki iz dohodka temeljnih
organizacij združenega dela se plaču-
jejo po samoupravnih sporazumih in
predpisih v korist samoupravne intere-
sne skupnosti, ki temeljni organiza-
ciji združenega dela ali delavcu te or-
ganizacije zagotavlja zadovoljevanje
potreb in interesov oziroma uporabo
storitev.

61. člen

Obveznosti za zadovoljevanje skup-
nih in splošnih potreb, ki se poravna-
vajo iz dohodka, morajo biti v skladu
z gibanjem družbenega proizvoda vsega
gospodarstva in produktivnosti vsega
družbenega dela ter odvisne od sposob-
nosti organizacije združenega dela, da
zagotavlja te potrebe.

62. člen

Da bi se delavci in občani lahko od-
ločali o obveznostih za zadovoljevanje
skupnih in splošnih potreb, se predlogi
za določanje teh obveznosti praviloma
istočasno in enkrat na leto dajejo de-
lavcem in občanom v temeljne organi-
zacije, da se o njih izrečejo. Za odloči-
tev mora biti delavcem v temeljni orga-
nizaciji in občanom praviloma na voljo
najmanj 30 dni.

63. člen

Za financiranje potreb skupne po-
rabe lahko občinska skupščina (na pod-
lagi referenduma) z odlokom razpiše
javno posojilo. Z odlokom mora biti do-
ločen namen posojila, njegova višina
ter drugi podatki o posojilnih pogojih.

64. člen

Prispevki in davki se plačujejo v ko-
rist družbene politične skupnosti na ob-
močju katere delavec ali občan živi ozi-
roma po sklepu in v korist samouprave
ne interesne skupnosti, ki delavcu in
občanu ali članom njegove družine za-
gotavlja zadovoljevanje potreb in inte-
resov oziroma uporabo storitev.

65. člen

Ce zahtevajo posebni interesi se ob-
čina vključuje v predvidene okvire do-
ločanja davčnih in prispevnih stopenj
in omejuje trošenje sredstev splošne in
skupne porabe v skladu s sprejetimi za-
konskimi obveznostmi oziroma dogo-
vori.

66. člen

Za financiranje posameznih družbenih potreb, obveznosti in nalog, ki terjajo trajno zagotavljanje finančnih sredstev in posebne organe upravljanja, se v skladu z zakonom lahko ustanovijo skladi.

5. Varstvo in izboljševanje človekovega okolja

67. člen

Delovni ljudje in občani, organizacije združenega dela, občina Kranj, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti imajo pravico in dolžnost zagotavljati pogoje za ohranitev in razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja, z namenom, da zagotovijo pogoje za delo, stanovanje, počitek, kulturo in rekreacijo, kakor tudi, da preprečujejo zdravju škodljive posledice, ki nastajajo v proizvodnji, porabi in prometu.

68. člen

V občini so pod posebnim družbenim varstvom posamezna pokrajinska območja in predmeti narave, značilnosti dežele, rastlinski in živalski svet, območja, ki so namenjena za rekreacijo, reke, potoki, jezera in njihova obrežja, studenci in talna voda ter zrak.

69. člen

Občinska skupščina in njeni organi skrbijo za ohranitev in izboljševanje okolja delovnega človeka in občana s tem, da posvečajo posebno skrb:

- čistoči ozračja,
- zaščiti obstoječih parkovnih površin in zelenic in njihovem povečanju,
- gozdovom posebnega pomena,
- ohranitvi redkega rastlinskega in živalskega sveta,
- kljub povečani urbanizaciji ohranjanju obdelovalnih površin in pašnikov,
- varovanja območij vodovodnih zajetij,
- tekočim vodam,
- varstvu narave v gorah.

70. člen

Večja naravno zaključena pokrajinska območja s prvobitno in kultivirano naravo, ki jo odlikujejo naravne znamenitosti ali pokrajinske lepote, kul-

turni spomeniki oz. spomeniki človeškega dela in ji dajejo poseben značaj ter ima rekreacijski pomen, občinska skupščina razglasi za krajinske parke in jih kot take posebej zavaruje.

Občinska skupščina tudi posebej zavaruje naravne in hortikulturne spomenike ter posamezne rastlinske in živalske vrste, ki so značilne samo za območje občine kot naravne znamenitosti.

71. člen

Občinska skupščina si posebej prizadeva, da se večja naravno zaključena, pretežno prvobitna pokrajinska območja, posebne naravne lepote z znamenitostmi, ki imajo poseben narodni, kulturni, znanstveni ali rekreacijski pomen, razglasijo za narodne parke in kot taka zavarujejo, za manjša območja prvobitne narave, ki so primerna predvsem za raziskovalne namene, pa da se razglasijo za naravne rezervate.

Občinska skupščina si tudi posebej prizadeva, da se zavarujejo rastlinske in živalske vrste ter tisti krajinski parki, naravni in hortikulturni spomeniki, ki imajo poseben nacionalni pomen.

72. člen

Območja, v katerih so zdravstvene, vzgojnoizobraževalne, vzgojne in socialnovzrastvene ter znanstvene ustanove, območja turističnih in drugih naselij, naravnih in krajinskih parkov ter naravnih rezervatov občinska skupščina lahko določi kot posebno zavarovana pred hrupom in tudi lahko določi z odlokom predvidene ukrepe.

73. člen

Pri določanju politike urbanizacije in prostorskega urejanja občinska skupščina z urbanističnimi programi, urbanističnimi načrti, zazidalnimi načrti in urbanističnimi redi daje poseben poudarek varstvu okolja, pri tem pa upošteva človekove biološke, kulturne, gospodarske in druge potrebe in družbene koristi.

74. člen

Zavedajoč se pomembnosti industrije kot nosilne panoge razvoja v občini, občinska skupščina sprejme poseben program za razvoj varstva okolja, ki je nujno izpostavljeno vplivom naprav, ki skrbijo za funkcioniranje industrijskih zmogljivosti.

75. člen

Za uspešno reševanje vprašanj na področju varstva okolja pred vplivi industrijskega onesnaževanja in onesnaževanja po ogrevalnih napravah na stanovanjskem področju, izvršni svet občinske skupščine ustanovi posebno stalno strokovno komisijo.

76. člen

V občini se ustanovi ena ali več samoupravnih interesnih skupnosti s področja varstva okolja.

Samoupravne interesne skupnosti iz 1. odstavka tega člena se lahko ustanovijo tudi za več sosednjih občin skupaj.

77. člen

Neposredno skrb za varstvo voda in površin izvajajo samoupravna komunalna skupnost občine Kranj, območna vodna skupnost za Gorenjsko, skupnost za gozdarstvo kranjskega gozdno-gospodarskega območja, kmetijska zemljiška skupnost Kranj ter stavbna zemljiška skupnost, ki morajo temeljna določila o varstvu voda in površin vnesti v svoje splošne akte.

78. člen

Z namenom izboljševanja človekovega okolja občinska skupščina sodeluje s sosednjimi občinami in republikimi organi pri dogovarjanju o skupnih interesih in nalogah na tem področju, pospešuje ustrezne oblike družbene in samoupravne organiziranosti, skrbi za uspešno delovanje ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti, komunalnih služb, nadzornih služb in raziskovalnih skupnosti ter vzpodbuja samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje o akcijah in naložbah za preprečevanje, zmanjševanje ali odpravljanje onesnaževanja človekovega okolja.

6. Družbenoekonomski položaj in združevanje kmetov

79. člen

Na podlagi osebne dela imajo kmetje v načelu enak položaj in v osnovi enake pravice kot delavci v združenem delu z družbenimi sredstvi, na podlagi prispevka pa si sami in s člani njihovega gospodarstva po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo socialno varnost.

80. člen

Kmetje lahko v skladu z zakonom

združujejo svoje delo, zemljišče, delovna sredstva oz. druga sredstva, ki so njihova lastnina, med seboj in z delom delavcev ter z družbenimi sredstvi v kmetijske zadruge ali v druge oblike združevanja kmetov ali z delom delavcev in z družbenimi sredstvi v organizacijah združenega dela – s ciljem, da zboljšujejo kmetijsko proizvodnjo, se organizirano vključujejo v blagovno menjavo, ustvarjajo pogoje za zagotovitev in izboljšanje zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja in drugih oblik socialne varnosti in drugih svojih interesov ter da skupaj uresničujejo samoupravni položaj v socialističnih družbenoekonomskih odnosih.

81. člen

Kmetijska zadruga ima načeloma enak položaj, pravice, obveznosti in odgovornost kot delovna organizacija. V kmetijski zadrugi se lahko organizirajo temeljne organizacije in organizacija kooperantov.

82. člen

S samoupravnimi sporazumi in drugimi samoupravnimi akti se določi dejavnost zadruge, odnosi med združenimi kmeti in delavci, ustanavljanje temeljnih organizacij, delitev dohodka in ostalo, kar se zahteva za normalno poslovanje zadruge.

83. člen

Kmetje, ki so združili svoje delo, kmetijsko zemljišče in druga sredstva v odnose trajnejšega sodelovanja v organizacijo združenega dela, lahko sami ali skupaj z delavci te organizacije združenega dela organizirajo temeljno organizacijo kooperantov.

84. člen

V temeljni organizaciji kooperantov združeni kmetje in delavci enakopravno odločajo o zadevah skupnega pomena. S samoupravnim sporazumom določijo način združevanja, medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti.

85. člen

Zaradi smotrnega razpolaganja s kmetijskimi zemljišči, racionalne produktivne izrabe tal, varstva kmetijskih zemljišč in izboljšanja posestne ter zemljiške strukture se kmetijske in gozdne gospodarske organizacije združenega dela po svojih delavcih in kmetje, kakor tudi drugi občani združujejo v Kmetijsko zemljiško skupnost v občini.

86. člen

Kmetijska zemljiška skupnost je nosilec kmetijske zemljiške politike v občini, ki mora biti v skladu s prostorskimi plani in načrti za razvoj kmetijstva.

7. Samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti

87. člen

Delavci in drugi delovni ljudje, ki na področjih vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva po načelih vzajemnosti in solidarnosti uresničujejo svoje osebne in skupne potrebe in interese, ter delavci organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na teh področjih, ustanavljajo samoupravne interesne skupnosti, v katerih uresničujejo svobodno menjavo dela, združujejo delo in sredstva ter enakopravno in skupno odločajo o opravljanju teh dejavnosti v skladu s skupnimi interesi, določajo politiko razvoja in pospeševanja teh dejavnosti in uresničujejo druge skupne interese.

Medsebojna razmerja v teh samoupravnih interesnih skupnostih se urejajo tako, da se delavcem in drugim delovnim ljudem, ki v njih združujejo sredstva, zagotavlja pravica odločati o teh sredstvih, delavcem organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na področju, za katero je bila interesna skupnost ustanovljena, pa pravica, da v svobodni menjavi dela uresničujejo enak družbenoekonomski položaj kot delavci v drugih organizacijah združenega dela.

Na teh temeljih se ustanovi samoupravna interesna skupnost tudi na področju telesne kulture.

88. člen

Kadar so določene dejavnosti oziroma zadeve samoupravne interesne skupnosti posebnega družbenega pomena, se lahko z zakonom oziroma z odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu, določi obvezna ustanovitev take skupnosti oziroma ustanovi ta skupnost, določijo načela za njeno organizacijo in medsebojna razmerja v njej ter predpiše obveznosti plačevanja prispevkov tej skupnosti in določi obveznost sodelovanja oziroma združevanja samoupravnih interesnih skup-

nosti za skupno izvajanje nekaterih in skupnih nalog.

Dejavnosti oziroma zadeve, za katere zakon oziroma odlok občinske skupščine, ki temelji na zakonu, določa, da so posebnega družbenega pomena, mora samoupravna interesna skupnost opravljati tako, kakor določa zakon oziroma odlok.

Zakon oziroma odlok lahko določi, da se posamezne odločitve o zadevah, ki so posebnega družbenega pomena, sprejemajo v soglasju z občinsko skupščino.

89. člen

Organizacije, delo, pravice, obveznosti in odgovornosti samoupravnih interesnih skupnosti urejajo ustava, zakoni, ta statut, samoupravni sporazumi o ustanovitvi skupnosti in njihovi statuti.

90. člen

Za kar najbolj neposredno uresničevanje samoupravnih pravic in interesov imajo delavci in drugi delovni ljudje ter njihove organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki so člani samoupravne interesne skupnosti, pravico, da se v interesni skupnosti pod pogoji, ki jih določa samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti ali njen statut, organizirajo v temeljno skupnost ali enoto za določeno območje ali za uresničevanje določenih skupnih interesov in da v tej temeljni skupnosti oziroma enoti uresničujejo določene svoje samoupravne pravice in interese.

Kadar se samoupravna interesna skupnost ustanavlja za območje, ki je širše od občine, se lahko za območja občin ustanovijo skupnosti kot deli te samoupravne interesne skupnosti.

91. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti so organizirane po načelih delegatskega sistema.

Z dogovorom v okviru občinske konference SZDL se določi, ali volijo delovni ljudje in občani v samoupravnih organizacijah in skupnostih eno ali več splošnih delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti in katere so te skupnosti, ali pa volijo posebne delegacije za skupščino vsake samoupravne interesne skupnosti.

V dogovoru po prejšnjem odstavku se tudi uskladi število delegatskih mest, oblikovanje konferenc delegacij in

skupnih delegacij za zборе uporabnikov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

92. člen

Skupščina samoupravne interesne skupnosti odloča na sejah svojih zborov (zbor uporabnikov in zbor izvajalcev).

O vprašanjih, ki so bistvenega pomena za skupnost in so kot taka določena v njenih splošnih aktih, odločata zbor enakopravno; odločitev velja, če je sprejeta v obeh zborih v enakem besedilu.

93. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na področjih vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva odločajo enakopravno s pristojnimi zbori občinske skupščine o vprašanjih s teh področij, ki so v pristojnosti te skupščine.

Če je z ustavnim zakonom tako določeno, lahko tudi skupščine drugih samoupravnih interesnih skupnosti odločajo enakopravno s pristojnimi zbori občinske skupščine o temeljnih vprašanjih s svojega področja.

94. člen

Samoupravne interesne skupnosti sodelujejo s skupščino občine Kranj zlasti pri programiranju razvoja družbenih dejavnosti v občini Kranj, pri usklajevanju tega programa s predvidenim gospodarskim in družbenim razvojem občine, pri reševanju prostorske problematike na svojem področju, pri sklepanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov ter v drugih zadevah skupnega interesa.

Organi skupnosti dajejo skupščini občine Kranj in njenim organom na njihovo zahtevo ali po lastni pobudi poročila in podatke in jih obveščajo o stanju na svojem področju.

95. člen

Pravico pobude za obravnavanje posameznih vprašanj iz delovnega področja samoupravne interesne skupnosti imajo poleg članov skupnosti tudi družbenopolitične organizacije v občini, družbene in strokovne organizacije ter občinska skupščina in njeni organi.

Skupnost je dolžna začeti razpravo o posameznem vprašanju, če je to predlagal pristojni organ občinske konference SZDL ali občinskega sindikalnega sveta, občinska skupščina ali izvršni svet.

Organi skupnosti so dolžni obravnavati stališča, mnenja in priporočila družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine in izvršnega sveta ter jih obveščati o svojih stališčih in ukrepih.

96. člen

Samoupravna interesna skupnost predloži osnutek programa, finančnega načrta in zaključnega računa, osnutek samoupravnega sporazuma, osnutek splošnega akta, ki ga skupščina skupnosti sprejema v soglasju z občinsko skupščino, in osnutke drugih pomembnejših splošnih aktov v obravnavo tudi občinskim organom družbenopolitičnih organizacij in pristojnemu organu skupščine občine Kranj.

Zaradi usklajevanja rokov za javno obravnavo posameznih aktov samoupravnih interesnih skupnosti, zaradi organiziranja skupnih razprav in zaradi drugih vprašanj s tem v zvezi sodelujejo organi skupnosti med seboj in s pristojnimi organi občinske skupščine oziroma rešujejo ta vprašanja skupaj z njimi v okviru občinske konference SZDL ali občinskega sindikalnega sveta.

97. člen

Skupščina občine Kranj:

- potrdi samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti in statut skupnosti,
- daje soglasje k imenovanju tajnika skupnosti.

98. člen

Pristojni zbori skupščine občine Kranj samostojno sprejemajo odločitve, s katerimi se začasno uredijo vprašanja, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti, če skupnost o takih vprašanjih ne odloči, ter samostojno sprejemajo z zakonom določene začasne ukrepe proti skupnosti v primerih in pod pogoji, ki veljajo za sprejemanje takih ukrepov proti organizacijam združenega dela.

99. člen

Zakonitost dela samoupravne interesne skupnosti, njenih organov in strokovne službe nadzoruje pristojni občinski upravni organ.

100. člen

Samoupravne interesne skupnosti sodelujejo med seboj, usklajujejo svoje delo in uresničujejo skupne cilje. V ta

namen lahko ustanovljajo skupne organe.

Za usklajevanje dela na področju družbenih dejavnosti skrbi Svet za družbene dejavnosti. Sestavljajo ga predsedniki izvršnih odborov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, vodi pa ga podpredsednik izvršnega sveta. Kadar je potrebno, sodelujejo pri njegovem delu tudi predstavniki občinskih delegatskih konferenc tistih skupnosti, ki niso organizirane v občini (zaposlovanje, invalidsko-pokojninsko zavarovanje).

Svet za družbene dejavnosti usklajuje delo izvršnega sveta in samoupravnih interesnih skupnosti pri izvajanju sprejete politike in razvojnih usmeritev v občini, koordinira delo skupnosti — zlasti s ciljem, da se celovito soočajo interesi izvajalcev družbenih dejavnosti in njihovih uporabnikov, sinhronizira posamezne akcije, ki zadevajo več ali vse skupnosti ter usmerja delo strokovnih služb.

101. člen

Strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti se organizirajo tako, da je zagotovljeno kvalitetno in čimbolj racionalno opravljanje strokovnih, računovodskih in administrativno-tehničnih del, potrebnih za izvrševanje nalog organov skupnosti.

Strokovne službe se ustanovijo kot ena ali več samoupravnih delovnih skupnosti v skladu s samoupravnim sporazumom med ustreznimi skupnostmi.

Strokovne službe sodelujejo med seboj ter pri izvrševanju skupnih nalog tudi s strokovnimi službami občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij.

Na strokovne službe se ne morejo prenašati pravice, pooblastila in odgovornosti skupnosti oziroma njenih organov.

Posamezna strokovna opravila lahko samoupravna interesna skupnost poveri tudi drugim ustreznim organizacijam oziroma organom.

102. člen

Svoje obveznosti glede sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti, ki se v okviru samoupravnih interesnih skupnosti zagotavljajo v svobodni menjavi dela z delavci organizacij združenega dela na področju družbenih dejavnosti,

določajo delavci in delovni ljudje na podlagi ovrednotenih programov s samoupravnimi sporazumi o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti in drugimi samoupravnimi sporazumi v okviru teh skupnosti.

Delavci v temeljnih organizacijah in drugih organizacijah združenega dela ter v delovnih skupnostih in delovni ljudje, ki z osebnim delom s sredstvi v lastnini občanov opravljajo gospodarsko ali drugo dejavnost, plačujejo za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti prispevek v skladu s posebnimi predpisi. Višino prispevka določajo delavci in delovni ljudje v samoupravnih sporazumih iz prvega odstavka. Če samoupravni sporazumi niso sklenjeni ali pa jih sklene le del deležencev in sredstva za izvedbo sprejetega programa družbenih dejavnosti niso zagotovljena, lahko zbor združenega dela skupščine občine v soodločanju s skupščino ustrezne samoupravne interesne skupnosti določi stopnjo prispevka za vse delavce in delovne ljudi, ki so zavezani plačevati prispevek, ali pa le za tiste delavce oziroma delovne ljudi, ki samoupravnega sporazuma niso sklenili.

Obveznosti iz prejšnjih odstavkov se določajo v skladu z gibanjem družbenega proizvoda vsega gospodarstva in produktivnosti vsega družbenega dela v mejah, določenih v družbenem planu občine Kranj.

103. člen

Za uresničevanje posebej dogovorjenih nalog oziroma za razširitev materialne podlage družbenih dejavnosti po posebnih programih lahko delavci še posebej združujejo sredstva iz dohodka temeljne organizacije združenega dela oziroma iz osebnih dohodkov in skladov skupne porabe, delovni ljudje pa iz osebnih dohodkov in drugih svojih sredstev.

104. člen

Da bi delavcem in občanom omogočili razpravo in odločanje o celotnem ustvarjenem dohodku, sodelujejo skupščine samoupravnih interesnih skupnosti z občinsko skupščino in njenim izvršnim svetom, tako da so hkrati v obravnavi predlog družbenega plana občine Kranj, predlog programa celotne skupne in splošne porabe ter bilanca sredstev za te potrebe.

V postopku odločanja o sredstvih organi skupnosti sodelujejo tudi z družbenopolitičnimi organizacijami.

105. člen

V skladu s sprejetimi progami razvoja družbenih dejavnosti skrbijo samoupravne interesne skupnosti za gradnjo, opremo in večja popravila objektov na tem področju. Razen rednih sredstev, ki jih dajejo v ta namen, zbirajo skupnosti sredstva tudi na podlagi samoupravnih sporazumov in pogodb s temeljnimi in drugimi organizacijami združenega dela in delovnimi skupnostmi ter sredstva iz samoprispevka delovnih ljudi in občanov.

Pripravljanje, financiranje in izvajanje investicijskih programov skupnosti usklajujejo in po dogovoru tudi povezujejo z ustreznimi programi drugih samoupravnih interesnih skupnosti in skupščine občine Kranj.

106. člen

Za ustanovitev delovne organizacije na področju družbenih dejavnosti, katere ustanovitelj ni ustrezna samoupravna interesna skupnost, je potrebno soglasje te skupnosti.

Posebni družbeni interes pri opravljanju teh dejavnosti se v skladu z njihovo naravo in posebnostmi zagotavlja s tem, da se lahko določijo pogoji in način opravljanja takih dejavnosti, zagotovi soodločanje uporabnikov, ustanoviteljev, organov občine in družbenopolitičnih organizacij o uresničevanju skupnih ciljev, o temeljnih pogojih za pridobivanje dohodka in poslovanja, o cenah, o namenu uporabe sredstev, o razvojnih programih in o razširjeni reprodukciji, o soglasju k posameznim določbam splošnega samoupravnega akta organizacij združenega dela, o statusnih spremembah, o načelih in merilih v kadrovski politiki, o imenovanju in razreševanju poslovnih organov organizacij združenega dela, ki opravljajo te dejavnosti ali z drugimi oblikami družbene vpliva.

107. člen

Delavci v temeljni organizaciji, ki opravljajo določeno družbeno dejavnost, pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka, ki ga temeljna organizacija ustvari s svobodno menjavo dela — neopredno ali po samoupravni interesni skupnosti ali krajevni skupnosti oziroma v njunem okviru.

Celotni dohodek ustvarjajo iz dohodka drugih temeljnih organizacij združenega dela — glede na to, koliko so s svojim delom prispevali k ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji, k večji produktivnosti celotnega družbenega dela in k razvoju družbe v celoti — ter iz osebnega dohodka delavcev ali dohodka oziroma prihodkov drugih delovnih ljudi, glede na to, koliko so s svojim delom prispevali k zadovoljevanju osebnih in skupnih potreb ter interesov omenjenih delavcev in drugih delovnih ljudi.

Delavci v temeljni organizaciji, ki opravljajo dejavnost iz prvega odstavka tega člena, pridobivajo dohodek temeljne organizacije iz celotnega dohodka, ki ga temeljna organizacija ustvari na podlagi samoupravno dogovorjenega povračila za opravljanje dejavnosti oziroma za opravljanje storitve ali na kakšni drugi podlagi v skladu s samoupravnim sporazumom.

108. člen

Temeljna organizacija, ki opravlja družbeno dejavnost, si ustvarja sredstva za razširitev materialne osnove dela:

1. V okviru cene storitev;

2. Iz namenskih sredstev, ki so ji zagotovljena na podlagi samoupravnega sporazuma, v obliki samoprispevka občanov ali na podlagi zakona oziroma odloka občinske skupščine v skladu z zakonom.

8. Gospodarske dejavnosti posebnega družbenega pomena

109. člen

Zadeve programiranja in financiranja graditev stanovanj in stanovanjskih hiš ter poslovnih prostorov v stanovanjskih hišah v družbeni lastni, gospodarjenje s skladom stanovanjskih hiš ter družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu so zadeve posebnega družbenega pomena.

110. člen

S področja komunalnega gospodarstva so posebnega družbenega pomena naslednje dejavnosti: oskrba naselij z vodo, kanalizacija, javna razsvetljava v naseljih, opravljanje javnega mestnega prometa, javna snaga, urejanje ulic, trgov in cest v naseljih, urejanje naselij z zelenimi površinami, upravljanje in

urejanje stavbnega zemljišča, opremljanje naselij z javnimi otroškimi igrišči, vzdrževanje varstvenih pasov in rezervatov, opravljanje pokopališke in pogrebne dejavnosti, opravljanje dimnikarske službe, opremljanje naselij z javnimi tržnicami, dejavnost komunalnih storitvenih klavnic, opremljanje naselij z javnimi sejmišči, opremljanje naselij z javnimi parkirišči, uničevanje in predelava mrhovin in druge dejavnosti, ki jih kot take določi občinska skupščina.

111. člen

Programiranje razvoja vodnega gospodarstva, zbiranje in obdelava hidroloških in drugih za vodno gospodarstvo pomembnih podatkov, obramba pred poplavami, urejanje vodnega režima, da se zagotovi varstvo pred škodljivim delovanjem voda in erozije, varstvo vodnih količin in zalog ter varstvo kakovosti voda, vzdrževanje naravnih vodotokov in vodnogospodarskih objektov ter naprav v splošni rabi in urejanje medrepubliških in meddržavnih vodnogospodarskih zadev so dejavnosti posebnega družbenega pomena.

112. člen

Posebna družbenega pomena je programiranje razvoja poštne, telegrafskih in telefonskih zmogljivosti ter financiranje gradnje, rekonstrukcije in vzdrževanja poštne, telegrafskih in telefonskih zmogljivosti.

113. člen

Dejavnosti posebnega družbenega pomena so tudi dejavnosti, s katerimi se zagotavlja ohranitev in gojitev gozdov ter krepitev njihovih splošnih koristnih funkcij, to je funkcij, ki jih imajo gozdovi iz varovalnega, hidrološkega, klimatološkega, higiensko-zdravstvenega, turistično-rekreacijskega, družbeno-gospodarskega, poučnega, raziskovalnega in ljudsko obrambnega vidika.

114. člen

Dejavnosti posebnega družbenega pomena sta tudi elektrogospodarska dejavnost in varstvo pred požarom.

115. člen

V dejavnosti iz 109. do 114. člena statuta in v drugih dejavnostih materialne proizvodnje, v katerih delovanje tržnih zakonitosti ni podlaga za uskla-

jevanje dela in potreb in za vrednotenje delovnih uspehov, če je trajno opravljanje teh dejavnosti nujno za zadovoljevanje potreb določenih uporabnikov, se ustanovijo samoupravne interesne skupnosti, v katerih se uresničujejo skupni interese, določeni s samoupravnim sporazumom.

V teh samoupravnih interesnih skupnostih se delovni ljudje kot uporabniki proizvodov in storitev združujejo z delavci, ki opravljajo te dejavnosti in zadovoljujejo v njih svoje osebne in skupne potrebe, združujejo sredstva in določajo namen njihove uporabe, opredeljujejo pogoje in način opravljanja teh dejavnosti, sprejemajo in uresničujejo programe dela in razvoja, vplivajo na oblikovanje cen in sodelujejo pri določanju politike cen, uresničujejo druge skupne interese ter medsebojno urejajo druga razmerja, pravice, obveznosti in odgovornosti.

Z organizacijo in delovanjem teh samoupravnih interesnih skupnosti mora biti zagotovljena medsebojno povezovanje teh dejavnosti ter usklajevanje njihovega razvoja in razvoja drugih dejavnosti.

Za uresničevanje sprejetih programov dela in razvoja se v teh interesnih skupnostih združujejo sredstva na podlagi predpisov družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih sporazumov.

116. člen

Za delovanje samoupravnih interesnih skupnosti, ustanovljenih na področju materialne proizvodnje se uporabljajo tudi določbe 2. odstavka 87. člena, 88. do 92. člena, 94. do 96. člena, 98., 99., 1. odstavka 100. člena in 101. člena tega statuta.

9. Kadrovska politika in zaposlovanje

117. člen

Kadri so temelj našega družbeno-ekonomskega razvoja, kadrovska politika pa sestavni del samoupravne razvojne politike v občini, nosilci kadrovske politike so delovni ljudje, organizirani v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacijah in drugih organizacijah ter v občinski skupščini.

118. člen

Kadrovska politika se uresničuje predvsem po naslednjih načelih:

— uveljavljanje interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi,

— zagotavljanje, da le delo in rezultati dela določajo družbeni položaj in ugled človeka,

— uresničevanje stalnega in z razvojnimi potrebami usklajenega sistema vzgoje in izobraževanja delovnih ljudi, v katerem vsakdo lahko uveljavi svoje sposobnosti do največje možne mere,

— izbor takih ljudi na odgovorna delovna mesta in funkcije, ki imajo takšne strokovne, delovne in moralno-politične kvalitete, da dokazujejo pripadnost samoupravnemu socializmu in krepitvi položaja delavskega razreda,

— dosledno zagotavljanje javnosti in demokratičnosti v kadrovski politiki.

Samoupravno vodenje kadrovske politike terja za svojo uspešnost tudi dobro strokovno organiziranost, ki omogoča izvajanje kadrovske funkcije v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in v občini v skladu s temi načeli.

119. člen

Z družbenim dogovorom o kadrovski politiki v občini se določi vlogo kadrovske politike, vključevanje določil v samoupravne akte, načine vodenja kadrovske politike, pogoje vzgoje in izobraževanja kadrov, kriterije izbire in postopek kandidiranja kadrov ter odgovornost do uresničevanja družbenega dogovora.

Družbeni dogovor na predlog socialistične zveze delovnega ljudstva in sindikatov pripravljajo, sprejemajo in dopolnjujejo samoupravni organi v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitične organizacije in občinska skupščina. Njegovo uresničevanje pa spremlja z družbenim dogovorom določena posebna komisija.

120. člen

Z aktivnostjo družbenopolitičnih organizacij, še posebno pa socialistične zveze delovnega ljudstva in sindikatov, delovni ljudje, organizirani v njih, spodbujajo, usmerjajo in spremljajo uresničevanje kadrovske politike v vseh

okoljih. Posebej se to nanaša na usklajevanje kriterijev, stališč in aktivnosti, ki zadeva evidentiranje in kandidiranje na odgovorna delovna mesta in za nosilce družbenih funkcij vseh oblikah samoupravljanja in organiziranja ter družbenopolitičnega delovanja v občini.

121. člen

Delovni ljudje v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih zagotavljajo pogoje za uveljavljanje pravice do dela, za vključevanje delovnih ljudi v združeno delo s sredstvi v družbeni lastnini in skrbijo za materialno zavarovanje delovnih ljudi v primeručasne nezaposlenosti.

122. člen

Politiko zaposlovanja v občini oblikujejo in izvajajo delovni ljudje v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, posebno v skupnosti za zaposlovanje in v skupščini občine, v skladu z družbenimi načrti občine.

Posebno skrb posvečajo zaposlovanju oseb z zmanjšano delovno sposobnostjo, žena in mladine.

10. Ljudska obramba, varnost in družbena samozaščita

123. člen

V skladu s temelji sistema ljudske obrambe, ustavo in zakoni občina Kranj ureja, usklajuje in organizira ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito, določa svoj obrambni načrt, usmerja obrambne priprave organov, organizacij in skupnosti, ob neposredni vojni nevarnosti izvaja predpisane ukrepe pripravljenosti, ob napadu na državo pa organizira in vodi splošni ljudski odpor na svojem območju.

Obramba domovine je pravica in dolžnost slehernega delovnega človeka in občana, hkrati pa tudi osebna človeška obveznost, vprašanje časti in ljubezni do domovine.

124. člen

Pravice in dolžnosti občine na področju ljudske obrambe izvršujejo v mejah svoje pristojnosti občinska skupščina, svet za ljudsko obrambo, varnost

in družbeno samozaščito, izvršni svet, oddelek za ljudsko obrambo in drugi upravni organi, štab za teritorialno obrambo in civilno zaščito, med vojno pa tudi predsedstvo občinske skupščine in poverjenštva za posamezne dejavnosti.

125. člen

V okviru svojih pravic in dolžnosti na področju ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite občina po svojih organih in organizacijah opravlja zlasti naslednje naloge:

— določa in izvaja obrambni načrt občine;

— določa organizacijo in zagotavlja enotnost ljudske obrambe in družbene samozaščite;

— določa načrt organizacije, razvoja in opremljanja teritorialne obrambe v občini;

— organizira in skrbi za pripravljanje in delovanje civilne zaščite ter usmerja samozaščito delovnih ljudi in občanov;

— skrbi za podružabljanje načel sistema splošne ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite ter za usmerjanje in skladno pripravljanje in delovanje vseh organov, organizacij in skupnosti na tem področju;

— skrbi za ustanavljanje in delovanje enot narodne zaščite;

— skrbi za organizacijo in delovanje enotnega sistema opazovanja, javljanja, obveščanja in alarmiranja ter sistema vojnih zvez v občini za delovanje v vseh pogojih;

— skrbi za ustrezno razporejanje občanov in delovnih ljudi ter materialnih sredstev za dopolnjevanje oboroženih sil in drugih struktur splošnega ljudskega odpora;

— skrbi za oblikovanje in izdajanje predpisov in navodil za delovanje vseh struktur splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite v miru, ob neposredni vojni nevarnosti in drugih izrednih razmerah ter v vojni;

— usmerja obrambno in varnostno vzgojo delovnih ljudi in občanov za njihove dolžnosti po razporeditvah;

— usmerja izvajanje varnosti in zaščitnih ukrepov v skladu z zahtevami in potrebami družbene samozaščite;

— s posebnim odlokom in samoupravnim sporazumom z ostalimi občinami Gorenjske zagotavlja delo pokrajinskega odbora v miru, v svrhu usklajevanja priprav na širšem po-

dročju in v ta namen združuje vsako leto potrebna sredstva;

— usklajuje organizacijo, načrte in priprave ljudske obrambe in družbene samozaščite s pripravami ostalih občin, širšimi družbenopolitičnimi skupnostmi in z oboroženimi silami;

— v skladu s sistemom družbenega planiranja ter na podlagi večletnih in letnih programov razvoja vseh struktur splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite skrbi za materializacijo in usmerja financiranje teh programov po prednostnem redu na način, kot se zagotavljajo sredstva za splošne in skupne potrebe za druge dejavnosti v občini.

126. člen

Za izvajanje oboroženega odpora ustanovi občina enote in štab teritorialne obrambe.

Občinski štab teritorialne obrambe vodi in združuje delovanje vseh enot in poveljstev teritorialne obrambe v občini. Štab deluje v miru in vojni, njegove naloge pa so predpisane z zakonom in s posebnim odlokom skupščine.

Načrti za uporabo enot teritorialne obrambe so sestavni del obrambnega načrta občine.

127. člen

Civilna zaščita je s svojimi ukrepi in samozaščito sestavni del sistema ljudske obrambe in družbene samozaščite v občini.

Za uspešno zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin občina ustanavlja enote in štabe civilne zaščite. Vrste in številčnost enot in štabov se določajo na podlagi ocene ogroženosti območja občine in po odloku o ustanovitvi, organizaciji in vodenju civilne zaščite v občini.

Ob izvajanju vseh ukrepov civilne zaščite, občina posebej skrbi za graditev, opremljanje in vzdrževanje javnih zaklonišč; natančneje se to področje ureja z odlokom o gradnji in financiranju zaklonišč v občini.

Za izvrševanje vseh nalog civilne zaščite v občini so posebej zadolženi vsi organi, organizacije in skupnosti, katerih redna dejavnost je namenjena zaščiti in reševanju prebivalstva in materialnih dobrin.

128. člen

Delovni ljudje in občani se v krajevnih skupnostih, temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, drugih samoupravnih organizacijah in skup-

nostih ter v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah organizirajo tako, da si zagotovijo najboljše možnosti za uveljavljanje svojih pravic in dolžnosti na področju ljudske obrambe, pristojni organi navedenih organizacij in skupnosti pa jim morajo dati v ta namen ustrezno strokovno in drugo pomoč.

Za izvajanje obrambnih priprav ustanovijo samoupravni organi navedenih organizacij in skupnosti svoje odbore za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Pravice in dolžnosti, število članov in odborov, določata zakon o ljudski obrambi in zakon o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah ter statuti omenjenih organizacij in skupnosti.

Delovni ljudje in občani neposredno sodelujejo pri izvajanju obrambnih priprav v organizacijah in skupnostih iz 1. odstavka, po svojih delegatih pa tudi v občini, republiki in federaciji.

129. člen

V krajevni skupnosti občani in delovni ljudje, organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih organizacijah in skupnostih, družbenih organizacijah in društvih, uresničujejo politiko ljudske obrambe in se neposredno organizirajo, pripravljajo in usposablajo za oborožen boj in za druge oblike odpora, za varstvo in reševanje ogroženega prebivalstva in materialnih dobrin ob vojnih akcijah, ob naravnih in drugih hudih nesrečah ter v drugih izrednih razmerah, za preskrbo oboroženih sil in prebivalstva ter za opravljanje drugih nalog, ki so določene z zakonom, s statutom in z obrambnim načrtom krajevne skupnosti in občine.

130. člen

Temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter druge samoupravne organizacije in skupnosti določajo načrt izvajanja obrambnih priprav v okviru svojih razvojnih načrtov oz. programov dela ter v skladu s svojimi nalogami za delovanje ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni.

Organizacije in skupnosti iz prvega odstavka morajo usklajevati svoje obrambne načrte in druge načrte za delo v vojni z obrambnim načrtom občine ter pri izdelavi in izvajanju teh načrtov medsebojno sodelovati, zlasti

morajo sodelovati pri preskrbi oboroženih sil in prebivalstva ter pri zagotavljanju surovin, reprodukcijskega materiala, energije in rezervnih delov ter pri oskrbi s končnimi izdelki.

Organizacije in skupnosti iz prvega odstavka tega člena se vključujejo v obrambne priprave krajevne skupnosti, v kateri imajo svoj sedež, sodelujejo z njo in dajejo pomoč njenim organom pri izvrševanju nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite ter sodelujejo tudi z drugimi krajevnimi skupnostmi v katerih žive njihovi delavci.

131. člen

Družbena samozaščita je najširša oblika varstva neodvisnosti in nedotakljivosti države, ustavne ureditve, bratstva in enotnosti ter enakopravnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, samoupravnih pravic človeka in občana ter drugih pravic iz svoboščin, varstva družbene lastnine in premoženja, zagotavljanje osebne in premoženjske varnosti občanov in zagotavljanja nadaljnega družbenega razvoja. Družbena samozaščita je pravica in dolžnost občanov, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij, društev ter družbenopolitične skupnosti.

132. člen

Delovni ljudje in občani organizirajo in izvajajo družbeno samozaščito v organizaciji združenega dela, v delovnih in krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih in drugih skupnostih v občini ter v enotah oboroženih sil.

133. člen

Skupščina občine na pobudo delegacij in delegatov, svojih izvršnih teles in upravnih organov ugotavlja in obravnava probleme varnosti in zaščite na svojem območju ter posamezna vprašanja varstva določenih družbenih vrednot, sprejema ustrezne odloke, družbeni dogovor o družbeni samozaščiti ter spremlja njegovo izvajanje.

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti morajo s svojimi splošnimi akti določiti organizacijo, oblike in način organiziranosti za čimbolj smotrno in učinkovito izvajanje nalog družbene samozaščite skladno z zakonom o družbeni samozaščiti,

varnosti in notranjih zadevah. S samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori ustanovijo organe, določijo njihove naloge in združujejo sredstva.

134. člen

V organizaciji združenega dela je mogoče učinkovito uveljaviti zaščito in varnost samo kot del osnovnega sistema družbene samozaščite. Zato je nujno, da se v organizacijah združenega dela pri tem povezujejo s krajevnimi skupnostmi in ustreznimi organi občinske skupščine. Po samoupravnih organih in samoupravni delavski kontroli morajo razvijati sodelovanje s samoupravnimi inštitucijami družbene samozaščite v družbenopolitični skupnosti, z organi in službami družbene kontrole in inšpekcije ter organi in službami za notranje zadeve.

135. člen

Temeljne naloge družbene samozaščite so:

- zavarovanje samoupravnih pravic delovnih ljudi;
- oblikovanje zavesti delovnih ljudi o potrebi zaščite družbenih vrednot;
- odklanjanje pojavov, ki pogojujejo ali povzročajo ogrožanje družbenih vrednot;
- krepitev družbene odgovornosti, discipline in družbene morale;
- preprečevanje kaznivih dejanj in drugih družbeno škodljivih pojavov;
- nudenje pomoči samoupravnim organom, posebno državnim organom, pristojnim za odkrivanje pojavov in sojenje storilcem takih dejanj.

Poleg teh temeljnih nalog pomeni družbena samozaščita v najširšem pomenu tudi zaščito javnega reda in miru, prometno varnost, protipožarno varnost, zaščito pred drugimi družbeno škodljivimi pojavi in nesocialnim ravnanjem ter zaščito človekovega okolja.

136. člen

Požarna varnost in gasilstvo sta splošnega družbenega pomena in sta zato vključena v sistem družbene samozaščite.

Za uresničevanje nalog pravil ravnanja in drugih ukrepov samozaščite na področju požarnega varstva in gasilstva se v občini ustanovi samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom.

137. člen

Za obravnavanje, proučevanje cestno prometne problematike na področju

varnosti cestnega prometa, za vzgojo in izobraževanje udeležencev v cestnem prometu, za usmerjanje in usklajevanje preventivne dejavnosti in organizacij, predlaganje ukrepov za izboljšanje varnosti v cestnem prometu, se ustanovi svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu kot posebno družbeno telo.

138. člen

Delovni ljudje in občani v temeljnih organizacijah in krajevnih skupnostih organizirajo narodno zaščito za varovanje pogojev dela, družbene lastnine in objektov skupnega pomena, za varovanje reda in svojega premoženja ter zagotavljanje mirnega in varnega življenja; v neposredni vojni nevarnosti in v vojni izvajajo enote narodne zaščite tudi določene naloge v okviru splošnega ljudskega odpora.

Naloge narodne zaščite opravljajo delovni ljudje in občani v enotah narodne zaščite.

11. Medobčinsko sodelovanje

139. člen

Občina Kranj sodeluje z drugimi občinami in organizacijami, ki delujejo na področju izpolnjevanja nalog občin, in v ta namen združuje sredstva, ustanavlja skupne organe, organizacije in službe za opravljanje zadev skupnega pomena in za zadovoljevanje skupnih potreb.

Za urejanje določenih zadev skupnega pomena lahko občina Kranj skupaj z eno ali več drugimi občinami ustanovi skupni medobčinski organ samoupravljanja ali pa se lahko združi v regionalno in druge skupnosti občin.

V medobčinskem organu samoupravljanja in v medobčinski skupnosti delegati združenih občin usklajujejo svoja stališča ter se dogovarjajo o urejanju skupnih vprašanj.

Zadeve, ki so skupnega pomena, se določijo z dogovorom občin in opredelijo v statutu skupnosti občin oziroma medobčinskega organa samoupravljanja, ki ga sprejmejo občinske skupščine združenih občin po razpravi delovnih ljudi v temeljnih samoupravnih skupnostih.

140. člen

Upoštevaajoč načela iz predhodnega člena občine Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin stalno medsebojno sodelujejo zaradi usklajenega

in povezanega delovanja na področjih izpolnjevanja nalog občine, skupnega obravnavanja in odločanja o pomembnih vprašanjih, ki se nanašajo na več občin ali na celotno območje Gorenjske in zaradi določitve in uresničevanja skupnih ciljev. Stalno medsebojno sodelovanje uresničujejo z upoštevanjem načel enakopravnosti občin, prostovoljnosti, demokratičnosti in solidarnosti.

Zaradi uresničevanja sodelovanja skupščina občine Kranj skupaj z občinskimi skupščinami organ občin Jesenice, Radovljica, Škofja Loka in Tržič ustanovi skupščino gorenjskih občin kot stalni skupni medobčinski organ samoupravljanja in sprejme njen statut.

141. člen

Skupščina gorenjskih občin kot skupni medobčinski organ samoupravljanja za območje navednih občin ureja zadeve, ki so skupnega pomena za več občin ali za celotno območje, in usmerja, usklajuje in določa enotno politiko družbenoekonomskega, kulturnega in urbanistično-prostorskega razvoja regije.

Skupščina gorenjskih občin zagotavlja izvajanje nalog, ki so določene kot zadeve skupnega pomena zlasti s tem, da:

- razpravlja in usklajuje stališča o osnutkih in predlogih dolgoročnih in srednjeročnih programov-gospodarskega in družbenega razvoja, ki so pomembni za regijo;

- spremlja realizacijo programov;

- daje pobude in pripravlja predlog za sklenitev ali spremembe družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov med občinami, temeljnimi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi in spremlja njihovo izvajanje;

- lahko zahteva od upravnih organov poročila, obvestila in mnenja in jim lahko daje svoja mnenja in priporočila v zvezi z izvajanjem politike skupščine gorenjskih občin;

- zavzema skupna stališča in predloge do vprašanj, ki jih urejajo druge družbenopolitične skupnosti in organizacije;

- spremlja problematiko in usmerja delo skupnih strokovnih služb in skupnih upravnih služb, če jih za območje regije oblikujejo ustanoviteljice;

- po predhodnem pooblastilu ob-

činskih skupščin organizira pripravo in izdelavo raznih strokovnih elaboratov, organizira ankete itd.;

- obvešča občinske skupščine o svojem delu in daje poročila o problematiki regije;

- sprejema statut in poslovnik za delo skupščine;

- opravlja druge zadeve, katere ustanoviteljice naložijo skupščini in so skupnega pomena.

142. člen

Občinski zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor predstavljajo v smislu določb ustave SR Slovenije stalno konferenco delegacij zaradi delegiranja delegatov v skupščino gorenjskih občin, lahko pa za določanje delegatov oblikujejo tudi posebno skupino delegatov.

Zbori sami lahko odločajo ali delovne ljudi z njihovega območja v skupščini zastopa stalni delegat ali delegat za posamezno področje oz. sejo ali tudi za posamezno točko dnevnega reda, skupina delegatov lahko delegira delegata le za posamezno sejo ali posamezno ali več točk dnevnega reda.

143. člen

Zaradi skupnega reševanja pomembnih vprašanj, ki zadevajo delovanje občine, občinske skupščine in njenih organov, zaradi izmenjave mnenj in izkušenj, usklajevanja stališč in predlogov je občina Kranj včlanjena in aktivno deluje v Skupnosti slovenskih občin in v Stalni konferenci mest Jugoslavije.

Občine v organih obeh navedenih organizacij zastopajo delegati, ki jih določi občinska skupščina ali drug njen organ po njenem pooblastilu.

144. člen

Zaradi nadaljevanja tradicij NOB, gojitve bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, izmenjave medsebojnih izkušenj pri razreševanju družbenih vprašanj in nalog občine ter zaradi doseganja skupnih gospodarskih ali družbenih ciljev občina Kranj občasno ali trajno sodeluje razen z občinami iz 140. člena tudi z drugimi občinami v SFRJ.

145. člen

Zaradi pripadnosti idejam mirnega sožitja ljudi vseh narodnosti, ras in družbenopolitičnih sistemov in zaradi enakomernega razvoja vseh delov sveta

občina Kranj podpira in pospešuje miroljubno zunanjo politiko SR Slovenije in SFR Jugoslavije ter se aktivno zavzema za mir in napredek v okviru organizacije združenih narodov in drugih mednarodnih organizacij s progresivnimi cilji za vse človeštvo. Zato občina Kranj navezuje občasne ali trajne prijateljske vezi s posameznimi občinami ali organizacijami in mesti v tujini, še posebej pa z občinami in organizacijami na tistih območjih, kjer živijo zamejski Slovenci.

146. člen

Načelno politiko sodelovanja po 143., 144 in 145. členu, sklepe o pobratenju ali trajnem prijateljskem sodelovanju ter o včlanitvi v mednarodno organizacijo sprejema občinska skupščina.

12. Krajevne skupnosti

147. člen

Delovni ljudje in občani v naselju, delu naselja ali v več povezanih naseljih imajo pravico in dolžnost, da se za uresničevanje določenih skupnih interesov in potreb ter opravljanje nalog samoupravno organizirajo v krajevno skupnost.

Za uresničevanje svojih skupnih interesov in potreb ter opravljanje nalog se delovni ljudje in občani, organizirani v krajevni skupnosti, s samoupravnim sporazumevanjem in na drug način povezujejo z organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, drugimi krajevnimi skupnostmi ter drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so zainteresirane za sodelovanje in dolžne sodelovati pri zadovoljevanju teh interesov in potreb ter opravljanju nalog. V krajevni skupnosti se povezujejo delovni ljudje in občani, združeni v družbenih organizacijah in društvih, v katerih uresničujejo posamične in skupne interese.

Delovni ljudje in občani, organizirani v krajevni skupnosti sodelujejo pri opravljanju družbenih zadev in odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini in širših družbenopolitičnih skupnostih.

148. člen

V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani odločajo o uresničevanju

svojih skupnih interesov in o opravljanju nalog ter o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na naslednjih področjih: medsebojni odnosi v naselju, urejanje naselij in drugega prostora ter prebivanje, upravljanje s stanovanji, otroško varstvo in socialno skrbstvo, zdravstveno varstvo, vzgoja in izobraževanje, prosveta in kultura, javno obveščanje, telesna kultura ter rekreacija, komunle in druge dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospodinjstev, varstvo interesov potrošnikov in uporabnikov, splošna ljudska obramba in družbena samozaščita, varstvo človekovega okolja, kulturnih in zgodovinskih spomenikov, upravljanje s stvarmi v družbeni lastni ter druga področja skupnega življenja in dela in sprejemajo programe in plane razvoja te skupnosti.

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti določijo s planom zlasti srednjeročne in dolgoročne cilje in naloge, medsebojne obveznosti in sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb na področjih iz 1. odst. tega člena, poleg tega pa tudi naloge, ki so za njihovo območje določene v planih samoupravnih organizacij ter skupnosti in planih družbenopolitičnih skupnosti na področju prostorskega razvoja in razmetitve proizvodnih sil.

Plan krajevne skupnosti temelji na samoupravnem sporazumu o osnovah plana, ki jih sklenejo:

- temeljne organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki imajo pravico in dolžnost, da v njej uresničijo določene interese svojih delavcev oziroma članov,

- samoupravne interesne skupnosti, katerih člani uresničujejo svoj interes na območju krajevne skupnosti,

- delovni ljudje in občani po izvoljenih organih krajevne skupnosti ali z osebnim izjavljanjem na zboru občanov ali z referendumom na način, ki ga določa statut krajevne skupnosti.

149. člen

Na zborih delovnih ljudi in občanov, ki se, kakor določi statut krajevne skupnosti, sklicujejo za posamezna naselja, za delo naselij, za več naselij ali za celotno krajevno skupnost, delovni ljudje in občani obravnavajo, zavzemajo stališča in odločajo o vseh pomembnih splošnih vprašanih zado-

voljevanja njihovih skupnih potreb in interesov bodisi samo v območju, za katere je zbor, v krajevni skupnosti, občini ali tudi širših družbenopolitičnih skupnostih.

Če zbori obravnavajo vprašanja, ki se tičejo vse občine ali delovanja občinske skupščine, jih lahko skliče tudi predsednik občinske skupščine.

150. člen

Na zborih stanovalcev ali zborih delegatov stanovalcev, ki se lahko v krajevni skupnosti sklicujejo na predlog sveta krajevnih skupnosti ali samoupravne interesne stanovanjske skupnosti, delovni ljudje in občani razpavljajo in odločajo kot nosilci stanovanjske pravice oziroma kot uporabniki stanovanj o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z izgradnjo in gospodarjenjem s stanovanji v družbeni lastnini, o vprašanih stanovanjskega gospodarstva, preskrbe s stanovanji in glede urejanja in varstva stanovanjskega okolja.

151. člen

V hišnih svetih delovni ljudje razpravljajo in dajejo predloge, kako uporabiti v skladu s sprejetimi programi sredstva za vzdrževanje stanovanjskih hiš v družbeni lastnini, skrbijo za racionalno izvajanje vzdrževalnih del, razporejajo uporabo skupnih prostorov v hiši ter odločajo o razporeditvi skupnih obratovalnih stroškov zgradbe na stanovalca.

152. člen

V krajevnih skupnostih se tudi lahko sklicujejo zbori potrošnikov ali uporabnikov storitev. Ti obravnavajo vsa vprašanja, ki so v zvezi z interesi delovnih ljudi in občanov, kot kupcev blaga ali naročnikov storitev (založenost in kvaliteta blaga na tržišču, ekonomičnost in funkcionalnost izdelkov, način poslovanja trgovskih, uslužnostih, komunalnih in drugih organizacij, ki delujejo v krajevni skupnosti, izgradnjo ustreznih prostorov, krepitev socialistične poslovne morale itd.).

Za zbiranje in ocenjevanje pripomb, pritožb ali reklamacij delovnih ljudi in občanov glede nepravilnosti pri preskrbi s potrošniškim blagom ali pri izvajanju storitev, zaradi sodelovanja z inšpekcijskimi organi in za obravnavanje in dajanje predlogov in pobud s področja varstva potrošnikov se lahko v krajevni skupnosti po sklepu zbora

delovnih ljudi ali zbora potrošnikov formira svet potrošnikov.

153. člen

Delovni ljudje in občani posameznega naselja, dela naselja ali več povezanih naselij imajo pravico in dolžnost, da ustanovijo krajevno skupnost ali se združijo z drugo krajevno skupnostjo, na podlagi razprave, sprejetih stališč in dogovora v krajevnih organizacijah Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Pobudo za ustanovitev ali združitev krajevnih skupnosti daje pristojni konferenci krajevnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva:

- zbor delovnih ljudi in občanov posameznega naselja, dela naselja, dela naselja ali več naselij, za območje katerih se predlaga ustanovitev ali združitev krajevnih skupnosti;

- zbor delavcev posamezne organizacije združenega dela z območja, za katero se predlaga ustanovitev ali združitev krajevnih skupnosti;

- družbenopolitične organizacije z območja, za katero se predlaga ustanovitev ali združitev krajevnih skupnosti.

Ko sprejme pobudo, skliče konferenca krajevnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva zbor delovnih ljudi in občanov na območju, za katero delovni ljudje in občani predlagajo ustanovitev ali združitev krajevnih skupnosti, da o pobudi razpravljajo in odločajo.

Pobudo za ustanovitev ali združitev krajevnih skupnosti lahko da tudi pristojna konferenca krajevnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva sama.

154. člen

Sklep zbora delovnih ljudi in občanov o ustanovitvi krajevnih skupnosti je veljaven, če je na zboru navzočih toliko delovnih ljudi in občanov z območja zbora kot to določa statut krajevnih skupnosti in če je za sklep glasovala večina navzočih delovnih ljudi in občanov.

Krajevna skupnost je ustanovljena ali se združi z drugimi krajevnimi skupnostmi, če se je za njeno ustanovitev oziroma za združitev izrekla večina zborov delovnih ljudi in občanov z območja, za katero predlagajo ustanovitev oziroma združitev krajevnih skupnosti.

Ko odločajo o ustanovitvi ali združitvi krajevnih skupnosti, določijo

delovni ljudje in občani tudi rok, do katerega konferenca krajevne organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva opravi volilni postopek za konstituiranje organov krajevne skupnosti.

155. člen

Nova krajevna skupnost praviloma prične z delovanjem na začetku kolarskega leta.

156. člen

Krajevna skupnost je pravna oseba.

V premoženjsko pravnih zadevah jo zastopa Javno pravobranilstvo.

Statut krajevne skupnosti podrobneje določa:

- območje in druge osnovne opredeljene krajevne skupnosti;
- pravice in dolžnosti krajevne skupnosti ter način njihovega uresničevanja;
- organizacije in organe krajevne skupnosti;
- naloge in način dela organov krajevne skupnosti;
- organizacijo in naloge organov in enot na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite;
- način urejanja odnosov z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi;
- način oblikovanja in sprejemanja programov in planov razvoja krajevne skupnosti;
- oblike in nosilce samoupravnega sporazumevanja;
- vprašanja, o katerih delovni ljudje in občani odločajo na referendumu;
- način zagotavljanja javnosti dela in obveščanja;
- druga temeljna vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevne skupnosti in življenje delovnih ljudi in občanov v njej.

157. člen

Osnutek statuta krajevne skupnosti pripravi svet krajevne skupnosti ter ga predloži zaradi organiziranja javne razprave krajevni organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Po zaključku javne razprave svet krajevne skupnosti na osnovi pripomb, stališč in mnenj, danih v javni razpravi, sestavi dokončni predlog statuta ter ga predloži v sprejetje zboru (ali zborom) delovnih ljudi v krajevni skupnosti, ki o

predlogu odločijo z večino glasov navzočih delovnih ljudi. Zbori so sklepčni, če je na njih navzočih najmanj toliko delovnih ljudi in občanov, kot to določa statut krajevne skupnosti.

158. člen

Zaradi ustvarjanja in zagotavljanja materialnih in drugih pogojev za svoje življenje in delo se lahko delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih neposredno povezujejo v skupnost krajevnih skupnosti in oblikujejo konferenco delegatov krajevnih skupnosti, v kateri na samoupravni podlagi ugotavljajo, usklajujejo in uresničujejo skupne interese.

S samoupravnim sporazumom se lahko več krajevnih skupnosti dogovori tudi za oblikovanje lastnih skupnih služb ter tudi določi organe za usmerjanje in nadzor nad delom takih služb, lahko pa oblikujejo tudi posamezne skupne organe z začasnimi ali stalnimi nalogami.

159. člen

Za zadovoljevanje in uresničevanje določenih skupnih potreb in interesov ter opravljanje nalog delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom na podlagi programa in plana razvoja krajevne skupnosti ter v skladu s statutom te skupnosti oziroma občine združujejo svoja sredstva, ki jih prispevajo s samopriskevkom in delom ali pridobijo na drug način:

- z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb, v krajevni skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevne skupnosti,

- s sredstvi, ki so na podlagi družbenega plana občine, programov in planov samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela določijo za uresničevanje programa krajevne skupnosti in za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti,

- z delom davkov, taks in drugih dajatev, zbranih na območju krajevne skupnosti, ki jih občina odstopi krajevni skupnosti za uresničevanje njenih nalog v skladu s plani in programi razvoja krajevne skupnosti in občine.

– z dopolnilnimi sredstvi iz proračuna občine,

– s prostovoljno združenimi sredstvi družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij ter društev v krajevni skupnosti,

– in z drugimi sredstvi.

160. člen

Krajevne skupnosti se v postopku družbenega planiranja po uskladitvi svojih programov med seboj in s programi samoupravnih interesnih skupnosti lahko dogovorijo, da za realizacijo tistega dela usklajenih srednjeročnih programov razvoja (ki ga neposredno financirajo krajevne skupnosti), sklenejo z delavci temeljnih in drugih organizacij združenega dela ter delovnih skupnosti samoupravni sporazum o združevanju sredstev. V tem primeru oblikuje predlog samoupravnega sporazuma zbor krajevnih skupnosti skupščine občine Kranj.

Po prejšnjem odstavku zbrana sredstva se uporabljajo po notnih kriterijih, ki jih ob upoštevanju načela solidarnosti sprejme zbor krajevnih skupnosti.

Sredstva za delovanje samoupravnih organov, delegatskega sistema in drugo splošno porabo v krajevnih skupnostih zagotavlja občinska skupščina v proračunu občine.

IV.

Občinska skupščina

1. Skupščinski sistem v občini

161. člen

Občinska skupščina je v okviru pravic in dolžnosti občine organ družbenega samoupravljanja in najvišji organ oblasti.

162. člen

Delovni ljudje v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah oblikujejo svoje delegacije zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti in organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij občinske skupščine.

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih oblikujejo delegacije:

1. delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki opravljajo dela skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela;

2. delovni ljudje, ki delajo v kmetijski, obrtni in v podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnosti in druge z zakonom določene oblike združevanja;

3. delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kakor tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije, na način, določen z ustavo in zakonom;

4. delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih.

Pri oblikovanju delegacij v organizacijah združenega dela na področju izobraževanja sodelujejo študentje in učenci srednjih šol pod pogoji in na način, ki jih določa zakon.

Delegacijo oblikujejo tudi delovni ljudje, ki trajno delajo v delu temeljne organizacije združenega dela, ki ni na območju občine, na katerem je sedež te organizacije.

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti z majhnim številom delovnih ljudi opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje.

V družbenopolitičnih organizacijah opravljajo funkcijo delegacij njihova izvoljena telesa, določena z njihovimi statuti oziroma z drugimi sklepi.

Dve ali več delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kakor tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije, lahko v skladu z zakonom oziroma odlokom občinske skupščine oblikujejo skupno delegacijo.

163. člen

Vsaka delegacija ali konferenca delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, povezanih z

delom in drugimi skupnimi interesi oziroma z interesi v družbenopolitični skupnosti, delegira iz svojega sestava glede na vprašanja, ki se obravnavajo v občinski skupščini ali njenih organih svoje delegate tako, kot smatra, da bodo najbolj zastopali interese njene organizacije ali skupnosti.

Delegacija ali konferenca delegacij lahko določi:

– delegata za posamezno sejo zbora občinske skupščine ali drugega organa;

– delegata za določeno zadevo, ki je na dnevnem redu seje zbora občinske skupščine ali drugega organa.

Posamezni delegati se lahko določijo tudi kot stalni člani za delo v delovnih telesih ali v stalnih organih občinske skupščine. Če je član delegacije izbran za predsednika občinske skupščine ali predsednika zbora, lahko delegacija za obravnavanje določene zadeve pošlje na sejo še nadomestnega delegata.

164. člen

Delegacija ima zaradi zaved, v katerih njen delegat odloča v občinski skupščini, tudi pravico:

1. povabiti na svojo sejo poslovni individualni ali kolegijski organ svoje samoupravne organizacije oziroma skupnosti ter zahtevati od njega poročilo, mnenje ali stališče v taki zadevi;

2. dati pobudo ali zahtevo, da se skliče skupna seja z delavskim svetom temeljne organizacije združenega dela ali drugim organom samoupravljanja;

3. dati pobudo, da se skliče zbor delovnih ljudi oz. zbor delovnih ljudi in občanov.

Delegat posameznega zbora občinske skupščine ima pravico, da se udeleži seje drugega zbora ali izvršnega sveta ali drugih organov skupščine oziroma njihovih delovnih teles, kadar obravnavajo zadevo, ki je bistvenega pomena za njegovo samoupravno organizacijo ali skupnost.

165. člen

Pri uresničevanju svoje delegatske funkcije morajo imeti delegati in delegacije organizirano pomoč delovnih ljudi in občanov, samoupravnih organov in strokovnih služb v svoji organizaciji oziroma skupnosti, v organu, v katerem delujejo in v organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma v zvezi sindikatov.

Izvršni organi organizacije oziroma skupnosti, v katerih so delegati izvoljeni, njihovi samoupravni organi in strokovne službe, organi, v katerih delujejo, in organizacije Socialistične zveze Delovnega ljudstva oziroma sindikatov zagotavljajo delegatom:

– pravočasno, razumljivo, objektivno in vsestransko informiranje;

– materialne in druge pogoje ter učinkovite metode dela pri izražanju in usklajevanju interesov, oblikovanju stališč, sprejemanju sklepov in dogovorov ter pri sprotnem nadzorovanju uresničevanja dogovorjenega in sklenjenega;

– njihovo načrtno ter sistematično usposabljanje za opravljanje delegatske funkcije.

166. člen

Način izvolitve delegacij, druge njihove pravice in dolžnosti ter pravice in dolžnosti delegatov ter razmerja delegacij in delegatov do delovnih ljudi določata ustava SR Slovenije, zakon ter samoupravni akti.

167. člen

V družbenopolitični, zbor občinske skupščine delegirajo svoje delegate delavci in drugi delovni ljudje in občani, organizirani v družbenopolitične organizacije združene v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, ali kot člani organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Družbenopolitične organizacije v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva z dogovorom določijo listo kandidatov za delegate iz vrst svojih delegacij.

O izvolitvi teh delegatov v občinsko skupščino se na podlagi erotne liste kandidatov izjavljajo delovni lje in občani neposredno s splošnim in tajnim glasovanjem.

2. Sestava občinske skupščine

168. člen

Občinsko skupščino Kranj sestavljajo:

1. zbor združenega dela
2. zbor krajevnih skupnosti
3. družbenopolitični zbor.

169. člen

Zbor združenega dela ima 85 delegatov, ki jih delegirajo delegacije,

skupne delegacije oziroma konference delegacij delovnih ljudi takole:

1. s področja gospodarstva:

62 delegatov, ki jih delegirajo temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela,

5 delegatov, ki jih delegirajo delovni ljudje, ki delajo v kmetijski dejavnosti z delovnimi sredstvi, na katerih obstoji pravica lastnine, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organiziranih v skupnosti in druge z zakonom določene oblike združevanja,

2 delegata, ki ju delegirajo delovni ljudje, ki delajo v obrtni in podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih obstoji pravica lastnine, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organiziranih v skupnosti in druge z zakonom določene oblike združevanja,

2. s področja prosvete in kulture:

6 delegatov, ki jih delegirajo temeljne organizacije združenega dela tega področja,

3. s področja socialnega varstva in zdravstva:

7 delegatov, ki jih delegirajo temeljne organizacije združenega dela tega področja,

4. iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev in iz drugih skupnosti, ki niso organizirane kot temeljne organizacije združenega dela 2 delegata,

5. izmed aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije 1 delegat.

170. člen

Zbor krajevnih skupnosti ima toliko delegatov, kolikor je v občini krajevnih skupnosti.

Vsaka krajevna, skupnost ima v zboru enega delegata.

171. člen

Družbenopolitični zbor ima 30 delegatov.

Delovni ljudje in občani, organizirani v občinske organizacije Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, Zveze sindikatov, Zveze

združenj borcev NOV in Zveze mladine z dogovorom v okviru občinske organizacije Socialistične zveze določijo listo kandidatov za delegate v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine.

Dogovor o sestavi liste kandidatov za delegate v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine sklenejo delegacije družbenopolitičnih organizacij na občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Lista kandidatov za delegate v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine obsega toliko kandidatov, kot je delegatov v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine.

172. člen

Odlok občinske skupščine zaradi oblikovanja zbora združenega dela določi:

1. zaradi tega, da se število delegatov v zboru določi sorazmerno s številom delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela oziroma v skladu z drugimi merili, ki zagotavljajo ustrezno zastopnost delovnih ljudi določenih področij družbenega dela, katere delegacije temeljnih organizacij združenega dela oziroma skupnosti iz 169. člena določijo svojega delegata oziroma svoje delegate in koliko;

2. katere delegacije, ki jim ne pripada delegatsko mesto, se združujejo v konferenco delegacij zaradi delegiranja skupnega delegata;

3. kako se oblikujejo in poslujejo konference delegacij v primeru, če temeljne samoupravne skupnosti, ki oblikujejo konference delegacij, glede tega niso pravočasno sklenile sporazuma, ki je predviden z zakonom in odlokom;

4. katere delovne skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kakor tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah SFRJ, lahko v skladu z zakonom oblikujejo skupno delegacijo in določbe o oblikovanju in delu take delegacije.

3. Pristojnosti in delo občinske skupščine

173. člen

Občinska skupščina v okviru pravic in dolžnosti občine določa:

— politiko in odloča o temeljnih vprašanih, ki so pomembna za politično, gospodarsko, socialno in kulturno življenje in družbeni razvoj;

— sprejema družbeni plan, proračun, predpise in druge splošne akte;

— obravnava vprašanja, ki so skupnega pomena za organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti in usklajuje njihove odnose in interese;

— daje pobude za sklepanje in sodeluje pri sklepanju družbenih dogovorov;

— obravnava vprašanja s področja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite;

— obravnava stanje in splošne probleme ustavnosti, zakonitosti in pravosodja ter organizira in opravlja družbeno nadzorstvo;

— določa temeljne organizacije in pristojnosti organov družbenopolitične skupnosti;

— ustanavlja upravne organe in druge organe;

— voli, imenuje in razrešuje določene funkcionarje ter sodnike;

— skrbi za izvajanje določene politike, predpisov in drugih splošnih aktov;

— določa politiko izvrševanja predpisov in drugih splošnih aktov in obveznosti organov in organizacij v zvezi z njihovim izvrševanjem;

— opravlja politično nadzorstvo nad delom svojega izvršilnega organa, upravnih organov in skupščini odgovornih nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij in s svojimi smernicami usmerja delo teh organov.

174. člen

Med vojno odloča o vprašanih iz pristojnosti občinske skupščine, če se ta ne more sestati, predsedstvo občinske skupščine, katerega sestavo in pristojnosti določa zakon.

Predsedstvo občinske skupščine predloži sprejete splošne akte v potrditev občinski skupščini, brž ko se ta lahko sestane.

175. člen

Občinska skupščina obravnava vprašanja, ki so skupnega pomena za občino kot celoto in lahko v okviru pravic in dolžnosti občine sprejema deklaracije in resolucije.

Organom, organizacijam združenega dela, krajevnim skupnostim, samoupravnim interesnim skupnostim in

drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim lahko daje priporočila o vprašanih splošnega pomena.

176. člen

Občinska skupščina lahko sklene, da se predlog odloka ali drugo vprašanje iz njene pristojnosti predloži delovnim ljudem, da se o njem izjavijo (referendum), in sicer preden ga sprejme ali o njem odloči ali potem, ko ga je že sprejela oziroma o njem odločila. Pobudo za razpis referenduma lahko da tudi občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Odločitev delovnih ljudi je za občinsko skupščino obvezna; eno leto po referendumu občinska skupščina ne more izdati odloka ali drugega akta, ki bi bil v nastprotju z izidom referenduma.

177. člen

Delovnim ljudem se morajo zaradi izjave z referendumom pred odločitvijo predložiti predlogi za:

- spremembo območja občine,
- združitve ali razdelitve občine,
- uvedbo občinskega samoprivevka za celotno območje občine.

178. člen

Občinska skupščina lahko sklene, da posamezna vprašanja iz svoje pristojnosti da v javno razpravo ter po končani javni razpravi obvesti javnost o stališčih, ki jih je sprejela in o razlogih zanje.

179. člen

Organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva v občini v sodelovanju z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami organizirajo javno razpravo o pomembnih družbenih odločitvah. Za demokratično vodenje javne razprave in za njeno učinkovitost zagotavljajo družbenopolitične pogoje, objektivno obveščanje, sodelujejo pri oblikovanju programa, mobilizirajo delovne ljudi in občane za njihovo neposredno udeležbo v javni razpravi in zagotavljajo demokratično vodenje javne razprave.

180. člen

Občinska skupščina da pred sprejetjem v javno razpravo predloge:

- statuta občine,
- urbanističnega programa občine,
- dolgoročnega, srednjoročnega in letnega družbenega plana občine,
- občinskega proračuna,
- razpisa občinskega posojila,
- o katerih se odloča z referendumom.

181. člen

Zadeve iz pristojnosti občinske skupščine opravljajo zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor enakopravno, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno ter zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor na skupni seji.

Določene zadeve opravljata zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti tudi samostojno.

Družbenopolitični zbor sodeluje v postopku sprejemanja odlokov in drugih splošnih aktov skupščine z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti tudi tako, da sprejema stališča v zadevah, določenih s tem statutom ali s poslovníkom občinske skupščine.

O zadevah iz pristojnosti skupščine, o katerih enakopravno odločajo skupščine SIS za območje občine, odločajo pristojno zbori enakopravno s skupščino ustrezne samoupravne interesne skupnosti.

182. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbeno politični zbor enakopravno:

- sprejemajo statut občine in poslovnik občinske skupščine,

- določajo stališča glede spremembe mej oziroma območja občine ter glede združitve z drugo občino ali razdelitve občine,

- sklepajo o grbu občine,

- sklepajo o podelitvi domicila in o imenovanju za častnega občana,

- sklepajo o načelni politiki med-občinskega sodelovanja, o pobratenjih in o navezovanju trajnih prijateljskih vezi z drugimi občinami ali mesti,

- sklepajo o včlanjenju občine v mednarodno ali nacionalno organizacijo za sodelovanje z drugimi občinami ali mesti ter o izstopu iz take organizacije,

- sprejemajo odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na temeljne cilje in osnovna razmerja družbenoekonomskega in prostorskega razvoja občine

- občinski proračun, odloke o zagotavljanju sredstev iz proračuna za daljše kot enoletno obdobje

- razpis občinskega posojila ter uvedbo občinskega samoprispevka za celotno območje občine

- razpis občinskega referenduma,
- kadrovske politike, politiko zaposlovanja in na socialno varnost,

- organizacijo in delo občinskega sodišča, tožilstva, javnega pravobranilstva, samoupravnih sodišč ter družbenega pravobranilstva samoupravljanja,

- organizacijo in delo drugih občinskih ali medobčinskih organov in služb njihovih ter upravnih organov občinske skupščine,

- sistem in organizacijo ljudske obrambe, varnosti in družbene samozščite v občini,

- potrjujejo samoupravne sporazume o ustanovitvi in statute samoupravnih interesnih skupnosti,

- volijo in razrešujejo:

- predsednika in podpredsednika občinske skupščine

- predsednika, podpredsednika in člane izvršnega sveta

- predsednike in člane stalnih komisij in drugih stalnih ali občasnih delovnih teles občinske skupščine

- predsednika in sodnike občinskega sodišča, sodišča združenega dela, občinske sodnike za prekrške ter druge občinske funkcionarje, če to določa zakon, odlok ali drug akt občinske skupščine

- imenujejo in razrešujejo občinskega javnega pravobranilca, družbenega pravobranilca samoupravljanja, sekretarja občinske skupščine ter predstojnike občinskih upravnih organov in drugih služb, če je to predpisano z zakonom ali odlokom občinske skupščine; dajejo soglasje k imenovanju tajnika samoupravne interesne skupnosti,

- določajo delegate za zbor občin skupščine SR Slovenije, skupščino skupnosti slovenskih občin in skupščino stalne konference mest Jugoslavije ali za to pooblastijo drug organ.

183. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno sprejemata odloke in druge akte, ki se nanašajo na:

- uresničevanje z družbenimi plani in programi razvoja začrtane politike in usmerjanja delitve dohodka,

- načelna vprašanja v zvezi z določanjem in kontrolo cen proizvodov in storitev,

- davke in prispevke,

- soglasja in potrditve samoupravnih in drugih aktov drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, če je to s

predpisom določeno,

— odločitve o začasni ureditvi vprašanj, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti, če le-ta o takih vprašanjih sama ne odloči,

— soglasje k odločitvam, ki so bistvenega pomena za uresničevanje pravic in obveznosti delovnih ljudi, združenih v samoupravne interesne skupnosti in so določene z zakonom oziroma z odlokom občinske skupščine,

— začasne ukrepe zoper organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije ter pričetek postopka redne likvidacije temeljne organizacije združenega dela,

— politiko razvoja na vseh področjih družbenih dejavnosti in na področju dejavnosti posebnega družbenega pomena o gospodarstvu,

— ustanavljanje organizacij združenega dela ter drugih organizacij, kadar je ustanovitelj občinska skupščina,

— zadeve, ki so v pristojnosti občinske skupščine s področja industrije, gradbeništva, kmetijstva, obrti in opravljanja osebnega dela kot samostojnega poklica,

— uresničevanje s prostorskimi in urbanističnimi programi in načrti začrtanega razvoja, sprejemanje zazidalnih načrtov,

— področje stanovanjske politike in stanovanjskega gospodarstva,

— vprašanja blagovnega prometa, turizma in gostinstva,

— področje komunalnega gospodarstva,

— problematiko prometa v občini,

— varstvo narave in človekovega okolja, urejanje in uporabo stavbnih zemljišč, urejanje in izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi, projektiranje, investiranje in graditev objektov,

— družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov ter družbene lastnine,

— splošna vprašanja informiranja v občini in na splošne pogoje javnega obveščanja,

— druge zadeve skupnega pomena za delovne ljudi v združenem delu in v krajevnih skupnostih.

184. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor na skupni seji odločajo o zadevah, ki so

določene z zveznimi ali republiški zakoni ter o odloku o začasnih ukrepih po 202. členu tega statuta.

185. člen

Vsak zbor je na svojem delovnem področju pri odločanju samostojen.

Vsak zbor se samostojno konstituira in organizira ter v ta namen samostojno:

— odloča o verifikaciji pooblastil delegatov na seji zbora,

— odloča o mandatno-imunitetnih vprašanjih delegatov v zboru,

— voli izmed delegatov v zboru predsednika in podpredsednika zbora in ju razrešuje,

— imenuje in razrešuje tajnika zbora,

— ustanavlja svoje odbore, komisije in druga delovna telesa, jim določa področje dela in odloča o njihovi sestavi,

— sprejema program svojega dela.

186. člen

Družbenopolitični zbor sprejema stališča:

— v zadevah, ki se nanašajo na uresničevanje ustavnosti in zakonitosti in varstvo svoboščin in pravic človeka in občana in sicer na:

— družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov ter družbene lastnine,

— medsebojna razmerja v združenem delu,

— družbenoekonomski položaj in združevanje kmetov,

— samostojno osebno delo s sredstvi, ki so lastnina občanov,

— odvetništvo in drugo pravno pomoč,

— združevanje občanov, javne shode in prireditve ter pravni položaj verskih skupnosti,

— druge zadeve, ki se nanašajo na uresničevanje ustavnosti in zakonitosti ter varstvo svoboščin in pravic človeka in občana,

— v zadevah, ki se nanašajo na splošna vprašanja informiranja v občini in na splošne pogoje javnega obveščanja.

187. člen

Zbor združenega dela samostojno sprejema odloke in druge akte, ki se nanašajo na:

— stanje in razvoj posameznih gospodarskih področij, ki niso navedena v 183. členu,

— področje bančništva, službe družbenega knjigovodstva, zavarovalstva in obvezno zavarovanje oseb in premoženja v občini,

— medsebojna razmerja v združenem delu in delovna razmerja,

— varstvo pri delu,

— varstvo kakovosti proizvodov in storitev.

Zbor tudi:

— daje soglasje k statusnim spremembam za one organizacije, ki opravljajo zadeve posebnega družbenega interesa ali za dajanje soglasja pooblasti drug organ,

— obravnava medsebojna razmerja v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravne družbenoekonomske odnose in delitev dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela ter druga vprašanja, ki imajo splošen pomen za družbeni in gospodarski razvoj občine,

— obravnava predloge in stališča zborov delovnih ljudi v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter jih obvešča o svojih stališčih, ukrepih in sklepih,

— spodbuja samoupravno sporazumevanje in sodeluje pri družbenem dogovarjanju na posameznih gospodarskih in družbenih področjih,

— opravlja druge zadeve s področja samoupravnih pravic in svoboščin delovnih ljudi ter njihovih dolžnosti, če to ni v pristojnosti drugega zbora ali organa,

— sprejme odlok, katere delegacije se združujejo v konferenco delegacij zaradi pošiljanja delegatov v občinski zbor združenega dela in določa skladno z zakonom sam ali skupaj z zbori združenega dela drugih občinskih skupščin delegata za zasedanje zbora združenega dela skupščine socialistične republike Slovenije tudi če ta ni član skupine delegatov,

— določa listo za izvolitev članov disciplinske komisije, ki so izven temeljne organizacije združenega dela.

188. člen

Odločitev o izločitvi dela dohodka za skupne in splošne družbene potrebe ter o namenu in obsegu sredstev za te potrebe ne more biti sprejeta, če je ne sprejme zbor združenega dela.

189. člen

Zbor krajevnih skupnosti samostojno sprejema odloka in druge akte in

obrnava temeljna vprašanja, ki se nanašajo na:

— življenje in delo delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti,

— vprašanja, ki so skupnega pomena za krajevske skupnosti v občini,

— vprašanja poimenovanja cest, ulic, trgov, poti in parkov na območju občine oz. pooblastitve drugega organa, da o tem odloči,

— vprašanja upravljanja in vzdrževanja občinskih cest in mestnih ulic, urejanja prometa na njih,

— vprašanja upravljanja in razpolaganja z družbeno lastnino v upravljanju občine, kolikor le-to ni prenešeno na drug organ občinske skupščine,

— spreminjanje območja katastrskih občin,

— določanje delegatov za sklepanje zakonskih zvez,

— odločanje o načinu in mestih za izkoriščanje peska in gramoza ter glede odlaganja smeti,

— vprašanja varnosti cestnega prometa.

Zbor:

— v imenu občine sodeluje pri družbenem dogovarjanju za področje krajevnih skupnosti in spodbuja oziroma sproži postopek za samoupravno sporazumevanje krajevnih skupnosti,

— obravnava in usklajuje programe razvoja krajevnih skupnosti v občini ter možnost njihovega financiranja ter proučuje, usmerja in spodbuja delo krajevnih skupnosti,

— odloča o kriterijih za delitev sredstev za krajevne skupnosti ter daje drugim zborom in skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti mnenja in stališča glede problematike krajevnih skupnosti in glede vprašanj, ki jih vsebujejo programi razvoja krajevnih skupnosti v občini,

— obravnava neposredno samoupravljanje v krajevnih skupnostih in daje priporočila za razvoj in uspešnejše delovanje posameznih oblik samoupravljanja,

— obravnava pripombe in predloge zborov delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti, do njih v okviru svoje pristojnosti zavzema stališča in jih obvešča o svojih ukrepih in sklepih,

— zadrži izvršitev splošnega akta najvišjega organa samoupravljanja v krajevni skupnosti do sklepa ustavnega sodišča, če misli, da je akt v nasprotju z ustavo, tem statutom ali zakonom in

uvede postopek za presojo njegove ustavnosti oziroma zakonitosti.

190. člen

Skupščine samoupravne interesne skupnosti za območje občine na področjih vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva enakopravno z zbori občinske skupščine določajo politiko ter sprejemajo razvojne programe za področja samoupravne interesne skupnosti.

Skupščina samoupravne interesne skupnosti za območje občine na področjih vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva enakopravno z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti sprejema odloke in druge akte, ki se nanašajo na druga vprašanja s teh področij, ki se na podlagi ustave in zakona urejajo s predpisi občinske skupščine.

Skupščine drugih samoupravnih interesnih skupnosti odloča enakopravno z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti o temeljnih vprašanjih z njihovega področja, če je to določeno z ustavnim zakonom.

191. člen

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja samostojno obravnava vprašanja s teh področij, spremlja stanje in razvoj, zavzema stališča, sprejema sklepe in daje pobude za izvajanje politike, predpisov in drugih splošnih aktov občinske skupščine, obravnava stanje kadrov in potrebe po kadrih, spodbuja samoupravno sporazumevanje in sodeluje pri družbenem dogovarjanju, razvija sodelovanje in usklajuje odnose temeljnih organizacij združenega dela oziroma skupnosti, ter daje organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim priporočila o teh vprašanjih.

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva od izvršnega sveta občinske skupščine poročila in mu postavlja vprašanja.

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva poročila in pojasnila od predstojnikov občinskih upravnih organov.

192. člen

Vsak zbor, ki ne sodeluje pri odločanju o posameznem vprašanju, ima

pravico, da razpravlja o tem vprašanju, zavzema stališča in daje svoje predloge pristojnim zborom, če gre za vprašanja, ki imajo poseben pomen za izvrševanje njegovih nalog.

Pristojni zbori morajo pred odločitvijo razpravljati o stališčih in predlogih tega zbora.

Če pristojni zbor oziroma pristojna zbor s takim stališčem oziroma predlogom ne soglašata, je lahko odlok ali drug akt, na katerega se tako stališče oziroma predlog nanaša, sprejet šele, ko se opravi postopek, določen s poslovnikom občinske skupščine, po katerem razpravljata o spornem vprašanju pristojni zbor oziroma pristojna zbor in zbor, ki je dal stališče oziroma predlog.

193. člen

Delegati v zboru občinske skupščine razpravljajo in usklajujejo stališča, da bi o vprašanjih, ki so na dnevnem redu za odločitev, dosegli soglasje, in po potrebi preverjajo stopnjo soglasja s predhodnimi glasovanji oziroma izjavljanji.

O tem, kdaj se da odlok, splošni akt ali druga odločitev na končno glasovanje, odloči predsednik zbora. Če to predlaga delovno telo občinske skupščine, izvršni svet občinske skupščine ali s poslovnikom določeno število delegatov, pa se predsednik zbora s tem ne strinja, odloči o tem zbor.

194. člen

Vsak zbor občinske skupščine veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina vseh delegatov v zboru.

Zbor veljavno sprejme odlok, splošni akt in drugo končno odločitev z večino glasov vseh delegatov v zboru, če se s tem statutom ne zahteva višja stopnja soglasja. Druge odločitve sprejema zbor z večino glasov navzočih delegatov.

Kadar zbori občinske skupščine odločajo na skupni seji, veljavno sklepajo z večino glasov vseh delegatov vseh zborov na seji, na kateri je navzoča večina vseh delegatov vsakega zbora.

Glasovanje je javno; če zbor v skladu s poslovnikom tako sklene, se glasuje tajno.

195. člen

Vsak zbor zaseda in odloča praviloma ločeno na svoji seji.

Zbori, ki enakopravno sodelujejo pri sprejemanju odloka ali drugega akta,

lahko sklenejo, da bodo odlok oziroma akt obravnavali ali pa tudi sprejeli na skupnem zasedanju; v takem primeru glasujejo delegati vsakega zbora posebej.

Predsednik občinske skupščine lahko v sporazumu s predsedniki zborov skliče sejo zborov, na kateri zbori skupaj obravnavajo vprašanja, ki so skupnega pomena za zборе.

196. člen

Občinska skupščina ima svoj poslovnik, s katerim ureja delo, faze postopka za sprejemanje odlokov, splošnih aktov in drugih odločitev glede na doseženo stopnjo soglasja, način usklajevanja stališč in preverjanja stopnje soglasja, natančneje določa delovna področja zborov, soodločanje skupščin samoupravnih interesnih skupnosti s pristojnimi zbori, način usklajevanja njihovega dela in druge za delo skupščine in njenih zborov pomembne zadeve.

4. Sprejemanje odlokov, drugih predpisov in aktov

197. člen

Odlok ali drug akt lahko predlaga vsak delegat oziroma skupina delegatov v svojem zboru, izvršni svet občinske skupščine, skupščina občinske samoupravne interesne skupnosti, komisija ali odbor skupščine ali zbora in skupna komisija dveh ali vseh zborov in občinska skupščina.

198. člen

Vsak zbor lahko predlaga izdajo odloka ali drugega akta tudi o zadevah, ki spadajo v področje drugega zbora.

Zahtevo za izdajo odloka lahko dajo tudi družbenopolitične organizacije, samoupravne organizacije in skupnosti, društva in občani.

199. člen

Pristojni zbor lahko zahteva od drugega zbora mnenje o predlogih odlokov in o drugih vprašanjih.

Pristojni zbor mora obravnavati tako mnenje in zavzeti do njega stališče.

200. člen

Pristojni zbor lahko sklene, da se predlog odloka ali drugega akta da v javno razpravo ali pa, da se k obravnavanju predloga odloka ali drugega akta povabijo predstavniki samouprav-

nih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in društev.

S poslovníkom občinske skupščine se določi, da se odlok ali drug splošni akt sprejme po dvofaznem ali po enofaznem postopku.

201. člen

Odlok oziroma drug akt, pri katerem sprejemanju enakopravno sodelujejo zbori ali zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti oziroma h kateremu je po tem statutu družbenopolitični zbor dolžan sprejeti stališča, je sprejet, če so ga zbori ali zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti sprejeli v enakem besedilu oziroma v skladu s stališči družbenopolitičnega zbora.

Če se zbori ali zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti po dveh zaporednih obravnavah spornega vprašanja ne zedinijo glede besedila predloga odloka ali drugega akta, ali če predlog odloka oziroma drugega akta ni bil sprejet v enem ali več zborih ali v skupščini samoupravne interesne skupnosti oziroma ni bil sprejet v skladu s stališči družbenopolitičnega zbora, postavijo skupno komisijo, v katero izvoli vsak zbor in skupščina samoupravne interesne skupnosti enako število članov. Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če zbori oziroma skupščina samoupravne interesne skupnosti ne sprejmejo njenega sporazumnega predloga, se predlog odloži z dnevnega reda. Predlog se lahko ponovno da na dnevni red na predlog enega zbora ali skupščine samoupravne interesne skupnosti ali izvršnega sveta občinske skupščine.

202. člen

Če izvršni svet ugotovi, da je ureditev vprašanja, o katerem ni bilo doseženo soglasje, nujna zato, ker bi zaradi nerešenega vprašanja lahko nastala za občino občutna škoda, ali bi bilo ogroženo nemoteno opravljanje dejavnosti oz. zadeve, ki so posebnega družbenega pomena, lahko predlaga pristojnim zborom oz. skupščini samoupravne interesne skupnosti, ki so odločali o vprašanju, o katerem ni bilo doseženo soglasje, da sprejmejo odlok o začasnih ukrepih, s katerimi se vprašanje začasno uredi.

Odlok o začasnih ukrepih je v pristojnih zborih oziroma v zborih in

skupščini samoupravne interesne skupnosti sprejet, če je zanj glasovala večina navzočih delegatov v teh zborih oziroma v zborih in skupščini samoupravne interesne skupnosti.

Če odlok o začasnih ukrepih v pristojnih zborih oziroma v zborih in skupščini samoupravne interesne skupnosti ni sprejet v enakem besedilu, lahko predsednik občinske skupščine predlaga obravnavo na skupni seji vseh zborov občinske skupščine. Zbori na skupni seji veljavno sklepajo o odloku o začasnih ukrepih, če je na seji navzoča večina delegatov vsakega zbora. Zakon o začasnih ukrepih velja, če je bil sprejet z večino glasov navzočih delegatov.

Odlok o začasnih ukrepih ostane v veljavi do sprejema dokončnega akta, vendar najdalj eno leto od dneva, ko je bil sprejet.

Če proračun do dneva, ko bi moral začeti veljati, ne more biti sprejet, se financiranje začasno izvaja na temelju proračuna iz prejšnjega leta.

5. Predsednik in podpredsednik skupščine ter predsedniki in podpredsedniki zborov

203. člen

Občinska skupščina izvoli izmed delegatov zborov predsednika in podpredsednika.

Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva po opravljenem kandidacijskem postopku predlaga kandidata za predsednika in podpredsednika občinske skupščine.

Predsednik in podpredsednik se volita za štiri leta in ne moreta biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljena za to dolžnost.

Predsednika v slučaju zadržanosti nadomešča podpredsednik.

204. člen

Predsednik občinske skupščine:

- predstavlja občinsko skupščino,
- sklicuje in vodi skupne seje zborov občinske skupščine,
- sprejema posamezne ukrepe v vojnih razmerah, kadar se ne more sestati predsedstvo občinske skupščine,
- skrbi, skupno s predsedniki zborov oziroma skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, da se obravnavajo vprašanja usklajevanja in programiranja dela zborov, skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, kadar te

enakopravno odločajo z zbori občinske skupščine ter delovnih teles občinske skupščine,

- skrbi za sodelovanje občinske skupščine s Skupščino Socialistične republike Slovenije, Skupščino gorenjskih občin ter z organizacijami, ki povezujejo občine oziroma, v katere je ta po sklepu občinske skupščine včlanjena,

- skrbi, da se dela po skupščinskem poslovniku,

- skupaj s predsedniki zborov razlaga določbe poslovnikov skupščine in zborov glede pristojnosti zborov in teles skupščine,

- skupaj s predsedniki zborov sprejema stališča o drugih s poslovníkom določenih vprašanjih, ki so skupnega pomena za delo zborov,

- podpisuje resolucije, deklaracije, priporočila, odloke in druge akte, ki jih sprejme občinska skupščina oziroma dva zbora,

- opravlja druge zadeve, ki so mu dane s poslovníkom skupščine, tem statutom ali na podlagi zakonitih predpisov.

205. člen

Vsak zbor ima predsednika zbora in podpredsednika zbora, ki opravlja vse dolžnosti predsednika zbora, če je predsednik zadržan ter druge dolžnosti predsednikov, kot jih ta določi.

Predsednik zbora in podpredsednik se izvolita izmed delegatov zbora.

Izvolitev se izvrši na podlagi kandidature občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Predsednik in podpredsednik zbora se volita za štiri leta in ne moreta biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljena na to dolžnost.

206. člen

Predsednik zbora:

- sklicuje in vodi seje zbora,
- podpisuje resolucije, deklaracije, priporočila, odloke in druge akte zbora,
- skrbi, da se dela po poslovniku zbora,
- opravlja druge zadeve, ki so določene s tem statutom ali poslovnikom občinske skupščine.

207. člen

Predsednik zbora mora sklicati sejo zbora, če to zahtevajo:

- delegacije oziroma konference delegacij, ki delegirajo najmanj petino delegatov v zbor,

- predsednik občinske skupščine,
- izvršni svet občinske skupščine.

Če predsednik zbora ne sliče seje, ki bi jo moral sklicati, jo lahko skličejo delegacije iz 1. alineje predhodnega odstavka ali predsednik občinske skupščine.

6. Stalna in občasna telesa občinske skupščine

208. člen

Za proučevanje posameznih vprašanj iz pristojnosti skupščine, zlasti pa predlogov, predpisov in drugih aktov, ima občinska skupščina ali posamezni zbor stalna ali občasna delovna telesa.

209. člen

Občinska skupščina ima poleg sveta za ljudsko obrambo tudi tele stalne komisije:

- komisijo za družbeni nadzor,
- komisijo za vloge in pritožbe,
- komisijo za odlikovanja in priznanja,
- komisijo za medobčinsko sodelovanje,
- statutarno pravna komisija,
- komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve,
- komisijo za odnose z verskimi skupnostmi.

Predsednik in člani stalnih komisij občinske skupščine se izvolijo izmed delegatov vseh treh zborov občinske skupščine.

210. člen

Za usmerjanje in usklajevanje priprav za ljudsko obrambo delovnih ljudi in občanov, temeljnih in drugih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti za delovanje v vojnih razmerah, zaradi uresničevanja načel splošnega ljudskega odpora, predvsem pa, da se vsi organi, organizacije in skupnosti tekoče in pri svoji redni dejavnosti v miru pripravljajo na splošni ljudski odpor in ukrepajo, kar je potrebno za življenje in delo v vojnih razmerah ter za uresničevanje in izvajanje nalog, ki jih ima v okviru svojih pravic in dolžnosti na področju družbene samozaščite, varnosti in notranjih zadev občinska skupščina, le-ta ustanovi svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito.

Predsednik občinske skupščine je

predsednik sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito.

211. člen

Komisija za družbeni nadzor kot organ delavske kontrole za področje delovanja občinske skupščine in njenih organov nadzira način uporabe družbenih sredstev, s katerimi razpolaga ali jih usmerja občinska skupščina in njeni organi, in sredstev v drugih organizacijah, ki nimajo oblikovanih lastnih organov delavske kontrole, ter predlaga občinski skupščini ukrepe za pravilno uporabo teh sredstev; proučuje delovanje služb, ki opravljajo nadzor nad zakonitostjo dela organov uprave, organizacij združenega dela in drugih organizacij in občanov, ugotavlja kršitve zakonitosti in družbene discipline in predlaga pristojnim organom, da sprejmejo potrebne ukrepe; predlaga občinski skupščini ali posameznemu zboru priporočila ali ukrepe zaradi družbenega varstva samoupravnih pravic.

212. člen

Komisija za vloge in pritožbe obravnava prošnje, pritožbe in predloge, ki jih občani, organizacije združenega dela in druge organizacije in skupnosti pošiljajo občinski skupščini. Preverja njihovo utemeljenost in daje predloge, kako naj se posamezna zadeva reši, predlaga ukrepe, ki jih je treba sprejeti, da se odpravijo ugotovljene nepravilnosti v delu organov občinske skupščine, v organizacijah združenega dela in v drugih organizacijah ter samoupravnih skupnostih, proučuje in sodeluje pri obravnavanju pojavov in problematike dela občinskih organov in organizacij. Komisija lahko pri obravnavi posameznega primera zasliši stranko oziroma predstavnika organa organizacije ali skupnosti, v katere delovno področje zadeva spada, lahko pa tudi zahteva, da se ji predložijo na vpogled spisi. Komisija lahko zaradi odprave ugotovljenih nepravilnosti ali zaradi ugoditve predlogu ali prošnji samostojno daje priporočila.

213. člen

Komisija za odlikovanja in priznanja obravnava vprašanja v zvezi s podelitvami odlikovanj, ki se dajejo delovnim ljudem z območja občine ter priznanj občine Kranj ter daje skupščinam in drugim organom, ki odločajo o podelitvi, ustrezne predloge.

214. člen

Komisija za medobčinsko sodelovanje usmerja in vodi sodelovanje občine z občinami, mesti in organizacijami po 143., 144. in 145. členu statuta. Komisija tudi predlaga občinski skupščini sprejetje aktov oz. sklepov po 146. členu tega statuta.

215. člen

Statutarno pravna komisija obravnava s stališča zakonitosti in pravnega oblikovanja predloge predpisov in drugih aktov, ki jih sprejema občinska skupščina z enakopravnim odločanjem zborov ali skupščine samoupravne interesne skupnosti ter o tem poroča zborom oziroma zborom in skupščini samoupravne interesne skupnosti, ki predpis sprejemajo.

216. člen

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve obravnava temeljna vprašanja s področja kadrovske politike in vprašanja iz pristojnosti skupščine, ki so v zvezi z volitvami, imenovanji, razrešitvami in administrativnimi zadevami.

Pri izpolnjevanju svojih nalog pripravlja komisija v sodelovanju z organi in organizacijami, zainteresiranimi za rešitev kadrovskih vprašanj in administrativnih zadev, predloge in mnenja in jih daje pristojnim zborom.

217. člen

Komisija za odnose z verskimi skupnostmi obravnava vprašanja v zvezi z odnosi med verskimi skupnostmi v občini in družbo, daje pristojnim organom mnenja in priporočila za reševanje določenih vprašanj, ki zadevajo verske skupnosti ter rešuje druga vprašanja s tega področja.

218. člen

Stalna delovna telesa posameznih zborov so komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter druga telesa, ki jih določa posamezni zbor s sklepom.

Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja zbora samostojno odloča o verifikaciji pooblastil delegatov na zasedanju zbora in o imunitetnih vprašanjih delegatov.

219. člen

Druga stalna ali občasna delovna telesa oblikuje občinska skupščina ali posamezni zbor z odlokom ali sklepom.

220. člen

Delovna telesa občinske skupščine ali zbora lahko zahtevajo od predstojnika upravnega organa, da da poročilo o izvajanju priporočil, odlokov ali sklepov občinske skupščine. Lahko zahtevajo, da ustmeno ali pismeno odgovori na vprašanja in da da pojasnila.

Delovna telesa občinske skupščine ali zbora lahko zahtevajo obvestila in pojasnila tudi od drugih državnih organov, samoupravnih organizacij, interesnih in drugih samoupravnih skupnosti ter tudi lahko izvajajo ankete.

7. Sodelovanje občinske skupščine v delu Skupščine SR Slovenije in Skupščine SFR Jugoslavije

221. člen

Občinska skupščina in njeni organi se dejavno in odgovorno vključujejo v vse faze predlaganja, obravnave in sprejemanja zakonov in drugih splošnih aktov iz pristojnosti Skupščine SR Slovenije in Skupščine SFR Jugoslavije ter sodelujejo s Skupščino SR Slovenije in Skupščino SFRJ na način, določen podrobneje s poslovnikom občinske skupščine, poslovnikom Skupščine SR Slovenije ter njenih zborov in poslovnikih zborov Skupščine SFR Jugoslavije.

V.

Izvršni svet

222. člen

Izvršni svet je izvršilni organ občinske skupščine.

Izvršni svet je odgovoren občinski skupščini, v okviru pravic in dolžnosti občine, za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za izvajanje politike in izvrševanje zakonov, odlokov in drugih splošnih aktov, kakor tudi za delo občinskih upravnih organov.

Izvršni svet opravlja svoje pravice in dolžnosti na podlagi in v okviru ustave tega statuta, zakonov in odlokov občinske skupščine.

223. člen

Izvršni svet sestavljajo predsednik, eden ali več podpredsednikov in določeno število članov.

Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva po opravljenem kandidacijskem postopku predlaga kandidata za predsednika izvršnega sveta občine in poda mnenje k njegovemu predlogu za sestavo izvršnega sveta. Kandidati za predsednika, podpredsednika in člane izvršnega sveta morajo imeti ustrezno strokovno, moralno in politično raven.

Predsednika, podpredsednika in člane izvršnega sveta voli občinska skupščina za štiri leta.

Za predsednika in podpredsednika izvršnega sveta je lahko ista oseba izvoljena dvakrat zaporedoma.

Člani izvršnega sveta so lahko ponovno izvoljeni še za 4 leta. Skupščina sme izjemoma, če to zahtevajo posebno opravičljivi razlogi, izvoliti člana še za 4 leta na predlog predsednika oziroma kandidata za predsednika izvršnega sveta.

224. člen

Predsednik izvršnega sveta ima pravico predlagati skupščini razrešitev posameznih članov sveta in izvolitev novih.

Razrešitev ali ostavka predsednika sveta ali ostavka večine članov izvršnega sveta ima za posledico ostavko celotnega sveta.

Če izvršni svet kolektivno odstopi ali če mu je izglasovana nezaupnica, ostane v svoji funkciji do izvolitve novega sveta.

225. člen

Izvršni svet zlasti:

- skrbi za izvajanje politike in izvrševanje odlokov, družbenega plana in drugih splošnih aktov občinske skupščine,

- izdaja odredbe in druge predpise za izvrševanje odlokov in splošnih aktov občinske skupščine,

- predlaga odloke in druge splošne akte iz pristojnosti občinske skupščine,

- daje skupščini mnenja o predlogih odlokov in drugih splošnih aktov, ki jih skupščini pošljejo pooblaščen predlagatelji,

- predlaga družbeni plan občine,

- predlaga občinski proračun in zaključni račun o izvršitvi proračuna,

- skrbi za izvrševanje občinskega proračuna,

- ustanavlja občinske enote civilne zaščite in imenuje občinski štab za civilno zaščito,

- predlaga ustanovitev ali odpravo

občinskih ali medobčinskih upravnih organov in drugih strokovnih služb, ki jih ustanovi občinska skupščina ter predlaga ukrepe za izboljšanje organizacije in dela teh organov in služb,

- določa splošna načela za notranjo organizacijo občinskih upravnih organov in drugih strokovnih služb občinske skupščine,

- ustanavlja upravne zavode ali strokovne službe za proučevanje in pripravo zadev iz svoje pristojnosti,

- ustanavlja občinske enote civilne zaščite in imenuje občinski štab za civilno zaščito,

- daje skupščini predloge za ustanovitev organizacij združenega dela in drugih organizacij oziroma jih ustanavlja sam, kolikor je za to z zakonom pooblaščen,

- predlaga občinski skupščini izvolitve, razrešitve in imenovanja s področja njegove pristojnosti,

- usklajuje in usmerja delo občinskih upravnih organov in strokovnih služb, da bi se zagotovilo izvajanje politike in izvrševanje zakonov, odlokov, drugih predpisov in splošnih aktov,

- usklajuje in usmerja delo upravnih organov in organizacij na področju ljudskega odpora, skrbi, da izvajajo politiko skupščine in izvršujejo predpise ter nadzoruje delo teh organov in organizacij pri obrambnih pripravah,

- nadzoruje delo upravnih organov in odpravlja ali razveljavlja predpise teh organov, ki so v nasprotju z zakonom, odlokom, drugim predpisom ali splošnim aktom,

- odloča o sporih o pristojnosti med občinskimi upravnimi organi.

226. člen

Pri izvrševanju svojih nalog ima izvršni svet pravico zahtevati od organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter državnih organov, da mu dajo podatke in pojasnila o vprašanih z njihovega delovnega področja. Organizacije in organi so mu te podatke in pojasnila dolžni dati.

227. člen

Izvršni svet dela in odloča o vprašanih iz svoje pristojnosti na seji.

Izvršni svet odloča z večino glasov vseh članov.

228. člen

Predsednik izvršnega sveta predstavlja svet, predpisuje posamične akte, s katerimi se oblikujejo ali izvršujejo posamezne imovinske pravice ali obveznosti občine, sklicuje seje sveta in jim predseduje ter skrbi za izvajanje sklepov sveta.

Predsednika sveta v njegovi odsotnosti ali daljši zadržanosti nadomestuje podpredsednik.

229. člen

Izvršni svet je dolžan obveščati občinsko skupščino o svojem delu.

Izvršni svet lahko predlaga pristojnemu zboru skupščine, da se odloži obravnavanje predloga odloka ali drugega splošnega akta skupščine ali da se zaradi obravnave določenega vprašanja sestavi skupna komisija iz članov pristojnega zbora skupščine in članov izvršnega sveta ali da se skliče seja pristojnega zbora skupščine, na kateri bi izvršni svet razložil svoje stališče.

Izvršni svet je dolžan, da zborom skupščine na njihovo zahtevo da poročilo o izvajanju politike in o izvrševanju zakonov, odlokov in drugih aktov.

230. člen

Če izvršni svet meni, da ne bo mogel zagotoviti izvajanja določene politike ali izvrševanja odloka ali drugega splošnega akta občinske skupščine, katerega izdaja se predlaga, ali da ne more prevzeti odgovornosti za opravljanje svoje funkcije, če ne bo sprejet predlagani odlok ali drug splošni akt, katerega izdajo predlaga, lahko postavi vprašanje zaupnice.

Vsak zbor občinske skupščine lahko na predlog najmanj desetih delegatov v zboru postavi vprašanje zaupnice izvršnemu svetu.

Vprašanje zaupnice izvršnemu svetu mora skupščina obravnavati.

Če skupščina izglasuje izvršnemu svetu nezaupnico, je ta dolžan odstopiti.

231. člen

Najmanj deset delegatov kateregakoli zbora občinske skupščine lahko v svojem zboru sproži interpelacijo, naj se obravnava posamezna politična vprašanja v zvezi z delom izvršnega sveta.

232. člen

Vsak član izvršnega sveta ima pravico sprožiti obravnavanje posa-

meznih vprašanj iz pristojnosti sveta, dati pobudo za pripravo odlokov in drugih aktov, za katerih predlaganje je pristojen svet, in predpisov, ki jih sam izdaja, ter predlagati svetu, naj določi načelna stališča in smernice za delo občinskih upravnih organov.

Član izvršnega sveta ima pravico in dolžnost, da v skladu s stališčem sveta predstavlja svet v občinski skupščini.

233. člen

Člani izvršnega sveta uživajo enako imuniteto kot delegati v občinski skupščini.

O imuniteti člana izvršnega sveta odloča svet.

234. člen

Podrobnejša organizacija, naloge izvršnega sveta in njegova razmerja do občinske skupščine in njenih zborov, do organov samoupravne interesne skupnosti in do občinskih upravnih organov se določijo z odlokom občinske skupščine.

VI.

Občinski upravni organi

235. člen

Občinski upravni organi v okviru svojih pristojnosti in pooblastil:

– izvajajo določeno politiko in izvršujejo zakone, predpise in druge splošne akte skupščine in izvršnega sveta ter skupščin širših družbenopolitičnih skupnosti,

– izvajajo smernice skupščine,

– spremljajo stanje na določenih področjih in dajejo pobudo za reševanje vprašanj s teh področij,

– izdajajo izvršilne predpise in v skladu z zakonom določajo sankcije,

– odločajo o upravnih stvareh,

– opravljajo upravno nadzorstvo in druge upravne zadeve,

– pripravljajo predpise in druge splošne akte,

– pripravljajo načrte organiziranja in delovanja svojih dejavnosti v vojni ter usmerjajo in spremljajo delo pripadajočih organizacij in skupnosti glede izvajanja obrambnih priprav in izdelave obrambnih načrtov,

– opravljajo druge strokovne zadeve za skupščino in izvršni svet.

Upravni organi so samostojni v okviru svojih pooblastil in za svoje delo odgovarjajo izvršnemu svetu in občinski skupščini.

Upravni organi zagotavljajo s svojim delom učinkovito uresničevanje pravic in interesov delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Upravni organi sodelujejo med seboj z upravnimi organi drugih družbenopolitičnih skupnosti ter z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o vprašanjih, na katerih imajo te organizacije in skupnosti interes in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu.

236. člen

Z zakonom in odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu, se lahko poveri organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, družbenim organizacijam, društvom in drugim organizacijam, da na področju svoje dejavnosti urejajo s svojimi akti določene odnose širšega pomena, da odločajo o posamičnih zadevah o določenih pravicah in obveznostih in da izvršujejo druga javna pooblastila.

Z zakonom in odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu, se lahko določi način izvrševanja javnih pooblastil, ki so poverjena posameznim organizacijam in skupnostim ter pravice skupščine in drugih organov družbenopolitične skupnosti glede dajanja smernic tem organizacijam in skupnostim in opravljanja nadzora v zvezi z izvrševanjem javnih pooblastil.

237. člen

Upravni organi občinske skupščine se določijo z odlokom, ki ga sprejmejo enakopravno zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor na predlog občinskega izvršnega sveta.

Odlok vsebuje tudi določbe o področju dela posameznih upravnih organov ter, kdo določa njihovo notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest.

238. člen

Posamezne upravne organe vodijo predstojniki, ki jih imenujejo na predlog predsednika izvršnega sveta zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor.

Predstojniki upravnih organov se imenujejo za štiri leta ter so po izteku te dobe lahko ponovno imenovani še za štiri leta. Zbori smejo izjemoma, če to zahtevajo posebno upravičeni razlogi, imenovati predstojnika še za štiri leta.

239. člen

Predstojnik upravnega organa organizira in vodi delo organa ter je za njegovo delo in za izvrševanje nalog in zadev iz njegove pristojnosti osebno odgovoren; je neposredni starešina delavcev tega organa ter izvršuje druge pravice in dolžnosti, določene z zakoni in drugimi predpisi.

Za izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov občinske skupščine izdajajo predstojniki upravnih organov pravilnika, odredbe in navodila za izvajanje predpisov drugih organov pa lahko izdajajo izvršilne predpise le, če so za to izrecno pooblašteni.

Predstojniki upravnih organov morajo poročati zborom občinske skupščine in izvršnemu svetu o stanju na ustreznem upravnem področju in o delu upravnega organa, ki ga vodijo. Na zahtevo zbora občinske skupščine ali izvršnega sveta morajo dati obvestila in pojasnila o vprašanjih s področja tega organa. Na vprašanje delegatov v zborih občinske skupščine so dolžni dati odgovor.

240. člen

Pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev delne skupnosti občinskih upravnih organov ureja po načelu samoupravljanja delovnih ljudi zakon in splošni akt delovne skupnosti. Ta akt tudi določa omejitve glede opravljanja samostojne dejavnosti delavcev delovne skupnosti in glede njihove zaposlitve pri drugem organu, delovni ali drugi organizaciji, če je to nezdržljivo z naravo dela, ki ga opravljajo v upravnem organu.

Sredstva za delo občinskih upravnih organov zagotavlja proračun občine v skladu s posebnimi predpisi glede na vrsto, obseg in pomen nalog ter pogoje njihovega dela.

VII. Organi za varstvo zakonitosti samoupravnih pravic in premoženja

241. člen

Posebno družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine v občini Kranj uresničujejo:

- občinska skupščina in njeni organi,
- redna sodišča,
- samoupravna sodišča,
- javno tožilstvo,
- družbeni pravobranilec samoupravljanja,
- javno pravobranilstvo,
- organ za kaznovanje prekrškov,
- postaja milice,
- uprava javne varnosti.

Obliko in način uresničevanja družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine določata ustava in zakon.

242. člen

Skupščina občine nastopi pri uresničevanju družbenega varstva z začasnimi ukrepi, če so v organizaciji združenega dela bistveno skaljeni samoupravni odnosi ali huje prizadeti družbeni interesi ali če organizacija združenega dela ne izpolnjuje z zakonom določenih obveznosti.

Skupščina občine lahko nastopi zoper organizacijo združenega dela z naslednjimi začasnimi ukrepi družbenega varstva:

- odstavi poslovodni organ,
- odstavi posamezne delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,

- razpusti delavski svet,
- razpusti izvršilni organ,
- začasno omeji uresničevanje določenih samoupravnih pravic delavcev,
- imenuje začasni organ v organizaciji združenega dela, odredi še druge z zakonom določene ukrepe.

Občinska skupščina lahko v skladu z zakonom zadrži izvršitev sklepov, drugih aktov in dejanj, s katerimi bi bile kršene samoupravne pravice delovnih ljudi in prizadeta družbena lastnina. Če skupščina zadrži izvršitev takih aktov ali dejanj, mora začeti postopek

pred pristojnim sodiščem v rokih predvidenih v zakonu.

243. člen

Redna sodišča odločajo o sporih o temeljnih osebnih razmerjih, o pravicah in obveznostih občanov, o pravicah in obveznostih družbenopolitičnih skupnosti; izrekajo kazni in druge kazenske sankcije storilec kaznivih dejanj in drugih dejanj, ki so kot kazniva določena z zakonom; odločajo o zakonitosti posamičnih aktov državnih organov in organizacij, ki izvršujejo javna pooblastila; odločajo v sporih o premoženjskih in delovnih razmerjih, če odločanje v takšnih sporih ni poverjeno samoupravnim sodiščem in o drugih razmerjih, če zakon tako določa.

244. člen

Redna sodišča spremljajo in proučujejo družbene odnose in pojave, ki so pomembni za uresničevanje njihovih funkcij, in dajejo skupščinam ustreznih družbenopolitičnih skupnosti ter drugim državnim organom in samoupravnim organizacijam in skupnostim predloge za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov in za utrjevanje zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

Redna sodišča imajo na svojem delovnem področju pravico in dolžnost obveščati skupščino ustrezne družbenopolitične skupnosti o uporabi zakonov in o svojem delu.

245. člen

Samoupravna sodišča so samostojni družbeni organi, ki v enotnem sistemu oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi opravljajo sodno funkcijo v mejah svoje pristojnosti, določene z ustavo, zakonom in aktom o ustanovitvi.

Samoupravna sodišča se ustanavljajo in določijo pristojnosti ter organizacijo z zakonom, samoupravnim aktom ali pismeno pogodbo.

Samoupravna sodišča so:

— sodišče združenega dela splošne pristojnosti,

— samoupravna sodišča samoupravnih interesnih skupnosti, stalne arbitraže,

- notranje arbitraže,
- priložnostne arbitraže,
- samoupravna sodišča v družbenih organizacijah in društvih,
- poravnalni sveti.

246. člen

Sodišče združenega dela splošne pristojnosti je pristojno reševati spore o pridobitvi in prenehanju lastnosti delavca v združenem delu, kakor tudi spore o drugih samoupravnih pravicah in obveznostih delavcev iz medsebojnih razmerij v združenem delu v organizacijah združenega dela ter drugih družbenih pravnih osebah.

247. člen

Družbeni pravobranilec samoupravljanja kot samostojen organ družbene skupnosti, zaradi uresničevanja svoje funkcije ukrepa in vlaga pravna sredstva ter izvršuje druge z zakonom določene pravice in dolžnosti, spremlja družbene odnose in pojave, ki so pomembni za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine ter seznanja o opaženih pojavih in problemih ustrezne samoupravne organe in skupnosti kot tudi družbenopolitične organizacije in pristojne organe družbenopolitičnih skupnosti, jim daje in sporoča svoje mnenje o teh pojavih in problemih, da tako uresničuje družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

248. člen

Javno tožilstvo je samostojen državni organ, ki preganja storilce kaznivih dejanj in drugih z zakoni določenih dejanj, ki so kazniva, uporablja z zakonom določene ukrepe za varstvo interesov družbene skupnosti, vlaga pravna sredstva za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter opravlja druge z zakonom določene zadeve.

Javno tožilstvo v okviru svoje dejavnosti spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki so pomembni za uresničevanje njihovih funkcij ter daje skupščinam občin, državnim in drugim organom, samoupravnim organizacijam in skupnostim predloge za preprečevanje družbeno nevarnih in škodljivih pojavov in za utrjevanje zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

249. člen

Javno pravobranilstvo je samostojen organ v občini, ki uporablja z zakonom določene ukrepe in pravna sredstva, da varuje premoženjske pravice občine, njenih organov in skladov, ki so pravne osebe ter krajevne skupnosti in ima druge pravice ter dolžnosti določene z zakonom.

Pri izvrševanju svoje funkcije javni pravobranilec spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki so pomembni za pravno varstvo družbene lastnine ter o pojavih, ki imajo poseben pomen za pravno varstvo družbenega premoženja in o svojem delu obvešča skupščino občine.

Skupščina občine z odlokom določi organizacijo in financiranje javnega pravobranilstva.

250. člen

Organ za kaznovanje prekrškov je samostojen organ občinske skupščine in je za svoje delo odgovoren skupščini občine.

251. člen

Postaja milice s svojimi oddelki je organ za neposredno opravljanje nalog s področja javne varnosti v občini.

252. člen

Uprava javne varnosti je področni organ republiškega sekretariata za notranje zadeve in opravlja zadeve javne varnosti iz republiške pristojnosti.

253. člen

Sredstva za delo sodišč, javnih tožilstev, družbenega pravobranilca samoupravljanja, javnega pravobranilstva, organa za kaznovanje prekrškov ter postaje milice zagotavlja za območje občine skupščina občine Kranj.

VIII.

Javnost dela organov in organizacij v občini

254. člen

Občinska skupščina in njeni organi, samoupravne interesne in krajevne skupnosti, organizacije združenega dela, družbenopolitične in druge organizacije morajo zagotoviti javnost svojega dela v skladu z zakonom. Javno je delo državnih organov, organov upravljanja organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij, skupnosti in društev.

Z zakonom in statuti se določijo podatki, ki pomenijo tajnost ali pa se ne smejo objaviti.

255. člen

S področja dela občinske skupščine in njenih organov so tajni podatki, ki jih določi posebni odlok občinske skupščine.

256. člen

Delovnim ljudem mora biti omogočeno, da se o aktih in predlogih, ki so dani v javno razpravo, pravočasno in na ustrezen način seznanijo in dajo v primernem roku nanje svoje pripombe in predloge.

Ob objavi predloga se vselej navede, kateri organ ga predlaga, na kakšen način je javnost z njim seznanjena, do kdaj javna razprava traja in komu se predložijo pripombe, predlogi in stališča.

Občinska skupščina oziroma zbor, ki o aktu, o katerem se je vršila predhodna javna razprava, dokončno sklepa, mora v razpravi dana stališča, pripombe in predloge obravnavati in o njih sklepati. Predlagatelji se o sprejetih sklepih obvestijo s povratno informacijo.

257. člen

Občani občine Kranj imajo pravico, da so razen o dogodkih v domovini in v svetu, ki so pomembni za njihovo življenje in delo, obveščeni tudi o vprašanjih, ki so pomembna za stanje občine in za njen razvoj ter o delovanju in pomembnejših odločitvah občinske skupščine in njenih organov, organizacij združenega dela, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter drugih organizacij, ki upravljajo družbene zadeve ali dejavnosti posebnega družbenega pomena.

O delu občinske skupščine obvešča javnost predsednik občinske skupščine, predsednik zbora, predsednik izvršnega sveta ter za posamezne upravne organe predstojniki teh organov. Vsak od teh lahko pooblasti za obveščanje javnosti o posamezni ali o skupini zadev tudi drugo osebo. Samoupravni akti organizacij iz predhodnega odstavka določajo način in osebe, ki so odgovorne in pooblaščene za obveščanje javnosti.

258. člen

Odloki in drugi predpisi ter akti občinske skupščine in njenih organov se objavljajo v uradnem glasilu, ki ga določi izvršni svet. Organ, ki je predpis ali akt sprejel, lahko tudi odloči, da se razen objave v uradnem glasilu razglasi tudi na vseh krajevnih razglasnih deskah ali s posebno objavo v drugih tiskanih glasilih ali po drugih sredstvih javnega obveščanja.

IX.

Spremembe in dopolnitve statuta občine

259. člen

Predlog, da se začne postopek za spremembo ali dopolnitev statuta, lahko da vsak zbor občinske skupščine, izvršni svet ali tudi občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva.

260. člen

O predlogu, da se začne postopek za spremembo ali dopolnitev statuta, odločajo vsi zbori občinske skupščine enakopravno.

Ob odločitvi zbori tudi ugotovijo, ali gre za bistvene oziroma pomembne načelne spremembe ali dopolnitve statuta ali pa zgolj za spremembe oz. dopolnitve, ki niso take (n.p. glede posameznih organizacijskih vprašanj, glede nazivov organov ali organizacij, prilagoditve kasnejšim zakonitim predpisom itd.).

261. člen

Na podlagi sprejetega predloga, da se začne postopek za spremembo ali dopolnitev statuta zaradi bistvenih oziroma pomembnih načelnih določb izvolijo zbori komisijo za pripravo sprememb statuta.

Ko komisija predloži osnutek sprememb ali dopolnitev statuta, zbori odločijo, ali se sprejme in da v javno razpravo.

Po končani javni razpravi predlaga komisija zborom predlog sprememb ali dopolnitev statuta. O tem predlogu da svoje stališče tudi izvršni svet.

Sprememba ali dopolnitev statuta je spejeta, če zanjo glasujeta v vsakem zboru dve tretjini delegatov.

262. člen

Na podlagi sprejetega predloga, da se začne postopek za spremembo ali dopolnitev statuta zaradi nebistvenih oziroma manj pomembnih sprememb določijo zbori že na isti seji osnutek sprememb oziroma dopolnitev, ki se objavi v časopisu s pozivom, da organizacije in občani lahko nanj dajo v osmih dneh pripombe in predloge.

Po preteku roka obravnava osnutek in dane predloge izvršni svet ter poda svoje stališče in predlog. O spremembi odločajo nato zbori enako, kot je navedeno v zadnjem odstavku predhodnega člena.

263. člen

Če med zbori občinske skupščine ni soglasja o predlogu sprememb oz. dopolnitev statuta, določijo skupno komisijo, sestavljeno iz enakega števila članov vsakega zbora. Ta pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če zbori ne sprejmejo njenega sporazumnega predloga, se obravnava predlog na skupni seji zborov, če se tudi na skupni seji zbori ne zedinijo, se predlog odloži z dnevnega reda. Predlog se lahko da ponovno na dnevni red po preteku šestih mesecev na predlog enega zbora, po sklepu vseh zborov pa lahko že prej.

X.

Prehodne in končne določbe

264. člen

Ta statut začne veljati naslednji dan po objavi v uradnem glasilu, v katerem se objavljajo občinski predpisi.

Z dnem uveljavitve tega statuta preneha veljati statut občine Kranj (Uradni vestnik Gorenjske, št. 24/67, 23/68, 3/69, 27/69 in 4/73).

265. člen

Odloki in drugi predpisi, ki so predvideni s tem statutom, morajo biti izdani v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

Do konstituiranja občinske skupščine po tem statutu opravlja njene naloge občinska skupščina sedanjega sklica po določbah statuta iz 2. odstavka predhodnega člena in dosedanjega poslovnika občinske skupščine.

Do izdaje odloka o določitvi in delokrogu občinskih upravnih organov se glede njih uporabljajo ustrezna določila statuta iz 2. odstavka predhodnega člena s spremembo, da se pristojnost v premoženjskopравnih zadevah z uveljavitvijo tega statuta prenese iz oddelka za finance v oddelek za gospodarstvo.

266. člen

Spremembe in dopolnitve statuta, ki so uveljavljene z objavo prečiščenega besedila statuta začnejo veljati 15. dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Komisije iz 201. člena prvotnega besedila statuta nadaljujejo po uveljavitvi prečiščenega besedila statuta delo kot komisije iz 209. člena.

Predsednik
občinske skupščine
Tone Volčič, l. r.

Predsednik zbora
krajevskih skupnosti
Janez Grašič, l. r.

Podpredsednik zbora
združenega dela
Ivanka Polenec, l. r.

Predsednik družbeno-
političnega zbora
Jože Valant, l. r.